

PATAK GYÖNGYVÉR

PIC-i
történet

Hat hét a
koraszülött intenzíven

Patak Gyöngyvér: PIC-i történet

© Patak Gyöngyvér, 2017
Minden jog fenntartva

A könyv szerzői jogi oltalom alatt áll.

A könyv egyetlen része sem közölhető vagy sokszorozható semmilyen formában és értelemben, elektronikus vagy mechanikus úton a szerző előzetes írásbeli hozzájárulása nélkül.

Kérlek, tisztelj meg azzal, hogy nem küldöd tovább a könyvet, illetve a letöltési linket senkinek.

Ha valakinek mégis szeretné eljuttatni, kérlek, irányítsd őt a www.patakgyongyver.hu oldalra, hogy ha szeretné, ő maga is letölthesse a könyvet.

Ezzel elismered és támogatod a munkám, amiért fogadd hálás köszönetem!

Bízom benned! :)

Köszönettel: Patak Gyöngyvér

Patak Gyöngyvér

PIC-i történet

Hat hét a pécsi koraszülött intenzíven

Tartalom

Egy, kettő, sokk	3
Baba nélkül.....	25
Első hét – Esélyek	36
Második hét – Új lakás, új fejlemények, új remények.....	46
Harmadik hét – Anyaszállás, szatkó-frász	53
Negyedik hét – Rossz világ, jó világ.....	62
Ötödik hét – Anyai ösztönök	68
Hatodik hét – A hazatérés	73
Segíts TE is egy PIC-it!.....	78
Tovább is van – olvass még!	79

Egy, kettő, sokk

2012. május 30-a szerda volt életem legszélsőségesebb napja: huszonnégyszer órán belül a legszörnyűbb és legcsodálatosabb dolgokat éltem át.

Tulajdonképpen az egész terhességem kettős volt – mindenféle értelemben.

Még Marci harmadik születésnapja után határoztuk el, hogy – most vagy soha! – mégiscsak belevágunk, negyedszerre is. Hátha ezúttal, három kisfiú után egy kislánnyal ajándékoz meg bennünket a Jóisten.

Nyár végétől hatalmas lelkesedéssel és alapos tudományos felkészüléssel vetettük magunkat a „munkába”. Elhatároztuk, hogy nem bízunk semmit a véletlenre. Sajnos, a világhírű genetikus, Czeizel doktor pont nyári szabadságát töltötte, így jobb híján a ciklus.hu weboldal jótanácsait követve álltunk neki a baba-projektnek. Időzítés, méricskélés, speciális előtte-közben-utána technikák, lemondások és vállalások, testünk-lelkünk felkészítése a „lány” fogantatására. Még „fényképes vizet” is ittam – egy ismerősöm szerint a víz átveszi a pohár aljára helyezett kép (egy cuki kislány, például kiskori önmagam fotója) rezgéseit, ami így, a kellő időben elfogyasztva, garantált eredményt hoz.

Nos, nemhogy garantált, hanem semmilyen eredménnyel nem jártak a tuti módszerek. Három fiúknál elég volt egy-két önfeledt együttlét – most semmi eredmény. Pár hónapnyi kudarc után fel-

hagytunk a kimerítő tudományos kísérletezéssel, és visszatértünk a bevált spontaneitáshoz. Nem is csodálkoztunk, amikor a legelső terhességi teszt pozitív lett. Boldog voltam, és kicsit megilletődött – négygyermekes anya leszek!

Az első sokk a legelső ultrahangon ért. A folyosón egy imént végzett, már szépen gömbölyödő pocakú kismama örvendezett a férjével, hogy de jó, hogy mindketten kislányok! Eljátszottam a valószínűtlen gondolattal, hogy mi lenne, ha Szabó doktor azt mondaná nekem, hogy:

– Van itt egy kis meglepetés! Ketten vannak...

De nem volt időm ábrándozni, mert máris én következtem. Bementem (mint rutinos kismamát, nem kísért el senki), felpattantam a vizsgálóasztalra, és derűsen vártam a diagnózist, hogy hányadik héten járunk. Szabó doktor krákogott egyet, és megszólalt:

– Van itt egy kis meglepetés!

Kifutott a vér az arcomból. Mi van?! Ez komoly? Ugye nem...? Ez csak valami vicc... Vagy talán...? Remegő hangon kérdeztem rá a „másik” lehetőségre:

– Nincs már ott...?

– Dehogy nincs – mondta a doki, fent felejtve felhúzott szemöldökét – sőt! Ketten vannak! Gratulálok!

Azt hittem, menten leszédülök az ultrahangasztalról. Két gyerek?! Az én hasamban? Ilyen nincs! Hirtelen forogni kezdett a világ, összeszorult a gyomrom, nem kaptam levegőt. Alig tudtam kinyitni

a szám, hogy feltegyem a reménytelen fuldokló költői kérdését:

– Biztos?

– Egészen biztos. Persze a tizenkettedik hétig még bármi megtörténhet – mondta a doki, de a barbár vigaszt rögtön agyon is csapta a következő félmondatával – bár nem valószínű...

Szédülten botorkáltam ki az alagsori helyiségből a friss levegőre. Az utcán rögtön telefont ragadtam, hívtam Norbit. Nem vette fel. Anyu foglalt. Emi húgom – na végre! Felvette, de ekkor már annyira remegtem, hogy a telefon a földre repült a kezemből.

– Halló hallasz? – ordítottam a szétesett készülékbe – Ikrek... – ejtettem le újra. A kimondott szótól végképp kétségbeestem. – Most mi lesz?!

A család felnőtt tagjai – férj, nagyszülők, hűg, öcs, sógorok és sógornők, egyformán reagáltak: Döbbsent csend, majd zavart vihogás: Marha jó vicc! Majd döbbsent csend, majd zavart vihogás: ÚÚÚristen!

A gyerekek viszont azonnal örömujjongásban törték ki. Micsoda jó móka! Egyszerre két babánk is lesz! Újságolták is rögtön fűnek-fának, hogy mennyien leszünk nemsokára – azaz talán elég sokára ahhoz, hogy sikerüljön feldolgozni a ténytet:

Öt gyerekem lesz!

A következő hetekben treníroztam magam. Ikres képeket nézegettem, ikrekről szóló cikkeket olvas-

tam, elővettem *A két Lottit*. Egyre szívesebben lát-
tam magamat lelki szemeimmel, két babával a ka-
romon, és ábrándoztam, amint a kétcopfos, totyogós
kislányokkal majd kertészkedünk, virágos kosárral a
karunkon sétálgatunk a nyári réten, később a rózsá-
színű szobában régi szalvétagyűjteményemet ren-
dezgetjük, és legjobb barátnőkként kuncogunk, mi-
kor együtt olvasgatjuk gyerekkori titkos naplót,
össze-összekacsintva azokon a dolgokon, amiket
csak a lányok értenek. Merthogy lányok lesznek, az
teljesen biztos. Júlia és Lenke. Julcsi és Lencsi, a két
tündérke...

Szeretettel gondoltam rájuk. Rájuk, akik majd
helyrebillentik a nemek arányát a családban. Akik új
értelmet adnak majd az anyaságnak, akik felnőtt
korukban is ragaszkodnak majd hozzám, akiknél
majd nem csak a „másik” nagymama leszek.

Ábrándozás közben sokat simogattam megdöb-
bentő ütemben növekvő pocakomat. A tizenkét he-
tes ultrahangra Norbin kívül bevonult a fél família,
anyukám, anyósom, húgom, sógornóm, és kéz a
kézben, együtt szipogva olvadoztunk a csodán,
ahogy a két kiscsaj lubickolt a magzatvízben.

A tizennyolcadik héten, amikor az ultrahang alap-
ján biztosan megállapítható a babák neme, magabiz-
tosan léptünk a vizsgálóba Norbival. A történelmi
pillanatról ugyan senki nem akart lemaradni, még-
sem engedtem be mást. Mert mi van, ha mégsem...
Bár azt kizártnak tartottam. Biztosan tudtam, *érez-
tem*, hogy lányok. Az én lányaim! – szuggeráltam

magam, de csak azért, hogy még élesebben hasítson agyamba az orvos hangja:

– Gratulálok! Mindkettő fiú!

Megdermedtem. Ujjaim úgy rándultak görcsbe Norbi alkarján, mint ahogy a vízbe zuhant ember ragadja meg a korhadt ágat a száguldó örvény felett. Hideg verejték kúszott rám, a fülem zúgni kezdett, a mellkasom összeszorult, próbáltam sírás nélkül lélegezni, de a torkom már kapart, és éreztem, ahogy folyik a könnyem, kétoldalt az arcomon, megállíthatatlanul, olyan mély fájdalommal, amit addig még sosem éreztem. Ez lehetetlen!

A lányaim! Nincsenek lányaim! Meghaltak... A lányaim, akik sosem voltak, és akik már sosem lesznek...

Meredten bámultam a monitoron a könnyárban is félreismerhetetlen testrészeket. Kezdett a kép és a világ elsötétedni, de Norbi büszke kurjantása magamhoz térített:

– Odanézz, ezeknek is mekkora fütykösük van!

– Lháhátom, lháhátom... – tört ki belőlem a hangozók, a doki legnagyobb megrökönyödésére.

A folyosóról kíváncsian szánakozó tekintetek kíséretében távoztunk. El is szégyelltem magam egy pillanatra: Egészséges fiaim lesznek! Miért is sírok? Siratom a lányaimat, akik sosem voltak egyebek hosszú hetek óta dédelgetett szép álomnál. Mégis

fájt, rettenetesen. Fájt, hogy sosem lesz lányom. Mit ér egy anya élete, ha nincs lánya?

Norbi körbetelefonált minden tűkön ülő rokont, barátot és ismerőst. Sírt velem anyukám, húgom, anyósom, sógornőm, és a végig szurkoló óvó nénik (ők aztán igazán tudják, miért vágytam a három fiú után kislányra...).

Furcsa gyászom egész nap tartott. Szemem alját szétmarta a sós könny és vörösre horzsolta a papírzsebkendő. Mikor úgy éreztem, elsírtam az összes könnyem, és már kezdtem lelkifurdalást érezni két, semmiről sem tehető magzatom miatt, vettem egy mély levegőt, mint a primadonna a fordulópontot jelentő ária előtt, és azt mondtam magamnak:

– Eljött az ideje, hogy most már foglalkozzak a fiaimmal.

Először is nevet kell nekik találni! Becsukott szemmel próbáltam magam elé képzelni a legkisebb Patak fiúkat. És abban a pillanatban hirtelen ugyanúgy szerettem őket, mint a többi gyerekeimet – ők azok, az én pici babáim, kicsi fiaim, édeseim, kedveim: Andris és Gergő!

Délután már vidáman, bár nem csillogó, hanem égővörös szemmel mentünk a nagyokért. Ők is tűkön ültek. Napok óta ment a találgatás és a fogadások a lánypártiak és az ellentábor között. A játékban nem csak a család, de mondhatni az egész falu részt vett, sőt még a facebookon is érkeztek tippek, bátorítások, meg poénnak szánt élcelődések.

– Na? Na? – rohantak elénk a gyerekek. Intettem Norbinak, mondja ő.

– Fiúk!

Palkó felugrott a levegőbe, és két kézzel hadonászott.

– Igen! Ez az! Mi nyertünk! – és már rohant is a barátaihoz elújságotni a hírt.

Marci tudomásul vette.

– De jó! Akkoj legyen mind a kettő Jobi!

Misi átölelt:

– Anya, én lányokat szerettem volna...

Ettől megint kibuggyantak a könnyeim.

A várandósság a huszadik héttől valódi terhességgé vált. Semmi bajom nem volt, és mégis minden bajom volt. Szerencsére a hasamon kívül szinte nem híztam semmit, ami a megevett ételmennyiséget tekintve valóságos csoda. Mégis nehezen vettem a levegőt, a tetőtérbe vezető lépcsőn félúton meg kellett állnom pihenni, mert majd' meghaltam, a keresztcsontomban pedig állandósult a hasogató fájdalom állva, ülve és fekvve egyaránt. Egyéb altáji problémáim is adódtak, de ezekről jobb nem is beszélni.

A családot többnyire a lakás közepéről, egy-egy karlegyintéssel dirigáltam, véletlenül sem lehajolva semmiért. A lavórt kivettem a teregetéshez, a lapátot odatartattam a partvishoz, az edényeket odahordattam a mosogatáshoz.

Azért nem hagytam el magam teljesen. Dolgoztam – milyen jó, hogy itthoni munkám van: az *Imami*

családi információs portál helyi aloldalát és a hozzá kapcsolódó egyesületet működtetem évek óta. Elvégeztem a rég betervezett, kéthónapos pályázatíró tanfolyamot, csináltam a kismamatornát a nappaliban és voltam párszor uszodában. Május közepén egy esküvőn a násznép megrökönyödésére még táncoltunk is, rákövetkező hétvégén pedig – hisz ez még csak a 32. hét! – elvonatoztam Budapestre, részt venni egy online-marketing konferencián, és ott átvenni az Imamikkal – milyen stílszerű – az Év Anyavállalata verseny első díját.

Vasárnap hazafelé a vonaton bóbiskolva nem gondoltam, hogy három nap múlva már egészen máshol fogok zötykölődni...

A koraszülés lehetősége meg sem fordult a fejemben. Igaz, hogy elértük a doki szerint „kritikus” időszakot, de biztos voltam benne, hogy velem ilyesmi nem fordulhat elő! Attól, hogy ikrek... Minden terhességem és az összes szülesem tökéletes volt, és most sem lesz másképp! Most nem is érnék rá, és még fel sem készültem. A táskámat még össze kell pakolni, a babaszobával pedig sehogy sem állunk. Van még időnk, gondoltam. Nyugodt voltam.

A pár napos csúszással megrendezett születésnap családi kerti partim másnapján egész délelőtt pakoltunk, takarítottunk. Délután szóltam Norbinak, hogy hozza fel a kiságyakat a pincéből.

– Micsoda? Most akarod berendezni a szobát?

– Miért ne? Megbeszéltük, hogy ma megcsináljuk. Légyszi...! Én úgyis csak dirigálom, mit hova tegyél. Az nem fárasztó. Addig a fiúk megfürdenek. Na?

– Oké...

A kétévente újabb babának otthont adó kisszoba egy éve újra Palkó birodalma lett. Persze nem éjszákára – egyedül aludni nem akart még – kizárólag a feltaláláshoz szükséges zavartalan nyugalom érdekében vonult vissza ide, alkotni, olvasni.

Az átrendezés nem két percig tartott. Íróasztal, fotel és polcok ki; két kiságy, kissekrény, és a szoptatósfotel *helyett* a kétszemélyes kanapé be.

Voltak korábban elképzeléseim, lélekemelő képeim az „ikerségről”, ahogy majd nézegetem a két babát, sétálgatunk, élém szaladnak... Éreztem őket külön-külön mozgolódní a hasamban – akkora voltam, mint egy ház –, mégis megfoghatatlannak, távolinak, hihetetlennek tűnt, hogy itt, a szobában, a családban, most valóban két baba lesz.

A kanapéra leülve, szemben a *két* kisággal hirtelen gombóc került a torkomba. Norbi mondta ki:

– Ez durva lesz!

Ültünk egymás mellett, fogtuk egymás kezét. Elkapott valami furcsa szorongás. Talán az eddig elnyomni próbált aggodalom, hogy hogyan fogjuk tudni ezt végigcsinálni? Egyáltalán rendben lesz-e minden? Képesek leszünk rá? *Én* képes leszek rá?

Aztán a rossz gondolatokat elhessegettem, illetve a három frissen fürdött nagyfiú lelkendezése szertefoszlatta. Energikusan – bár fújtatva és hordóha-

sammal komótosan hömbölgve, a másnapi teendőket tervezgetve befejeztük a babaszobán az utolsó simításokat. Megágyaztam, odatettem egy-egy mini rugdalózót, kismackót, és letakartam, ne porosodjon még hetekig...

Éjfélkor aztán hirtelen, mint egy hangtalan gong-ütésre, egyszer csak felébredtem, és felültem az ágyban. A következő pillanatban valami furcsát éreztem. Mintha a lábam között kibuggyant volna valami. Á, biztosan álmodtam. Megpróbáltam visszafeküdni, de a mozdulattól újabb, nagy adag meleg folyadék öntött el.

Megfordult velem a világ. A döbbenettől úgy éreztem, mintha egy homokzsákkal dobtak volna mellbe. Ez nem lehet. Ezt még nem szabad... Még túl picik! Nem akarom!

Iszonyú félelem tört rám. Egész testemből remegtem, a hasam kőkemény lett.

„Folyik a magzatvíz! Folyik a magzatvíz!” – ordította egy hang a fejemben, egyre hangosabban. Ez már sok volt.

– Norbii! – szakadt fel a kétségbeesett sikoltás a mellkasomból. Norbi felpattant a babzsákfotelből, ahol elaludt a tévé előtt, és felszáguldott a lépcsőn.

– Folyik a magzatvíz! – jött ki a hang a torkomon.
– Hívd a mentőket!

Norbi egy jó másodpercig üres tekintettel bámult, majd amint a stand-by üzemmódban pihenő agya feldolgozta a beérkezett üzenetet, az értelem szikrájának sikerült utat törnie magának. Lesápadt. Tár-

csázott. A lábam alá párnát tett, és a szemembe nézett.

– Lélegezz mélyeket. Feküdj le. Nyugodj meg. Minden rendben lesz. Halló...

Kellett ez a vezetett mini-meditáció, mert még csábított a kétségbeesés, mint perpillanat könnyebbnek tűnő út, vonzott a tiltakozás, hiába tudtam az eszemmel, hogy nincs rá sem idő, sem érv. Norbi határozott utasításaiba kapaszkodva sikerült nyugalmat erőltetni magamra, bár továbbra sem akartam elhinni, hogy ez történik. Most. Velem.

– Figyelj, ezt most végig kell csinálni. Bármi lesz is. Ügyesen, ahogy szoktad.

Felelősen, a gyerekeim életéért felelős felnőtt emberként – tettem hozzá gondolatban. A bajban megtalálják a nagy szavak az embert. Csak ezt éljük túl! – próbáltam kizárni a folyton befurakodni próbáló kérdést: Mi lesz, ha ...?

Próbáltam nyugodtan lélegezni, miközben Norbi Emi húgomat is áthívta a szomszédból – áldom az eget, hogy itt laknak, különben kit ugrasztanánk az éjszaka közepén?

Tesóm két perc múlva rutinosan dobálta egy táskába a legszükségesebb holmikat. Inni adott. Nyugtatót. Norbi kiállt a garázból, felhívta a szülésznőt, öltözködött. Én meg szófogadóan feküdtem, és mélyeket lélegeztem. Olyanok voltunk, mint táborozó kisgyerekek első éjjel a szabad ég alatt – határozott mozdulatokkal tesznek-vesznek a tűz körül, hogy ne látsszon, mennyire félnek.

A mentő hamar megérkezett. Norbi kocsival jöhetett csak utánunk. Emi ott maradt a gyerekekkel. A kaposszerdahelyi kacsaringókat most kétszer olyan kátyúsnak éreztem, hatalmasakat zökkenem a mentő kőkemény priccsén. Csak kapaszkodtam, és imádkoztam, hogy bírjuk ki a kórházig.

A kórházban azonnal „tüdőérlelő” injekciót kaptam a combomba. Ez a baba tüdőhólyagocskáinak működését segíti „mechanikailag”. Legalább huszonnégy óráig kellene hatnia, hogy érjen valamit, ezért „visszatartó” infúzióra kötöttek, amit az ügyeletes nővér rögtön be is állított. Az orvosom telefonon megnyugtatót, hogy így akár még három-négy napig, vagy egy egész hétig is kihúzhatjuk. Biztatott, hogy a fájások – amik ekkor már rendszeresen, nyolc-tíz percenként jöttek, el fognak múlni. A magzatvíz folyamatosan újratermelődik. Nem lesz baj.

Na, persze, a fájások csak nem múltak. Sőt! Ha egyik oldalra feküdtem, kinyomtam a magzatvizet. Ha a másikra, beindultak a fájások. Ha a hátamra, akkor a derekam és a keresztcsontom annyira fájt, hogy ordítani tudtam volna.

Én jól tűröm a fájdalmat – a szüléset legalábbis. Hajlamos vagyok azt gondolni, hogy ez biztos nem számít erősnek, biztos csak én nem bírom... és ezért tűröm. De azért egy idő után, az egybefolyó fájások néhány másodperces szüneteiben, kezdett gyanússá válni, hogy ez talán már nem természetes, és hogy így nemhogy három napig, de két óráig sem húzom. Mert vagy megszüülök, vagy meghalok. Szólongatni kezdtem a nővéreket, először finoman, udvariasan:

„Legyen szíves!” Majd erőteljesebben: „Hahó, segítség!” végül hangosan kiabálva: „Jöjjön már ide valaki!” Mikor végre elfogytak az „Értse meg, most császározunk”, „Mindjárt, csak vannak most magánál előrehaladottabbak is”, „Mondtam, hogy várjon!” válaszok, végre hozzám is odaértek.

Az ügyeletes, ifjú doki bácsi frissdiplomás mosolyal közölte:

– Nyugodjon meg Anyuka – fálnak megyek ettől a megszólítástól! – ez nem szülés, nem fájás, csak úgy érzi. Ez csak *méhtevékenység* – azzal otthagyt.

Haaaa-ha-haaaaaaa!! Micsoda szakértelem és törődés! Ha nem éreztem volna annyira nyomorultul magam, biztosan hangosan kiröhögöm. Mégis mi egyéb méhtevékenység lehet *ilyenkor*?

Úgy tűnt, magamnak kell, talán valamilyen agy- vagy testkontrollal visszatartanom a beindult folyamatokat.

– Ne féljeteK – simogattam kőkeményre merevedett hasam – majdcsak kibírjuk valahogy. Kitartunk még egy ideig. Amíg mindenképp muszáj.

– Itt vagyok veletek – hogy lennék máshol? – szeretlek benneteket, nem lesz semmi baj.

Ebben már magam sem voltam biztos. Ha arra gondoltam, hogy ők a hasamban – az ő szerencsétlenkedő anyjuk hasában – talán ugyanúgy szenvednek, mint én, összeszorult a szívem, és gyötört a lelkiismeret.

Az idő lassan telt. Aludni nemigen tudtam, nem is mertem. Vártam a megváltó reggelt, amikor talán

ráérnek velem is foglalkozni, és én is telefonálhatok Norbinak, szülésznőmnek, dokimnak. Miért nem hívtam őket az éjszaka közepén? Utólag megmagyarázhatatlan. Úgy látszik, nem voltam már beszámítható...

Alig világosodott, nem is kellett telefonálnom, megérkezett az orvos. Jöhet az ultrahang, hogy lásuk, hogy állunk. Legyalogoltam egy emeletet, – Nem kell az ágy, kismama! – naná, hogy beindultak a fájások! Függőlegesben, csordogáló magzatvízzel, a „visszatartó” csepegtetése nélkül...

A doki megállapította, hogy a babák, úgy tűnik, megvannak két kilósak, ezért maradjunk itt, nem érdemes Pécsre menni szülni. Megkonzultálta a többi orvossal is. Nem lesz baj.

Mindenesetre a nővérrel megemeltette a „cseppszámot”, hogy jobban „szűnjenek a fájások”...

Fél óra sem telt bele, elkezdett kegyetlenül fájni a fejem. Migrénesen, egyre erősebben. Csillagokat láttam. Ha megmozdultam, lüktetett az agyam, égett a szemem, hányingerem volt. Egyik pillanatban vert a víz, a másikban reszkettem a hidegtől. A fájások mindeközben nem szűntek, sőt, egymást érték.

A reggeli műszak sem volt kevésbé elfoglalt. Nemigen nézett felém senki. Én hülye meg csak tűrtem. Azt hittem, ez az állapot *ilyenkor* normális.

A könnyem is csak akkor kezdett folyni, amikor felismertem a félfal túloldalán már egy ideje vajúdó kismama hangját – hiszen ő Juci, régi ovistársam! Még sosem vettem részt más szülésén. Elszoruló torokkal szurkoltam nekik. Kimondhatatlanul fel-

emelő érzés volt hallani a végső szakasz erőfeszítéseinek nyögéseit, sóhajait, és nemsokára azt a semmihez nem hasonlítható első sírást, amit most a kicsi Flóra teljes tüdőből produkált.

Feltört bennem is a sírás. Eszembe jutott az én három előző szülésem, a három csoda, boldogság – és ez a mostani nyomorult helyzet. Elszakadtak a gátak, megállíthatatlanul bőgtem, kiadva az elmúlt órák minden feszültségét.

A lelkem kicsit fellélegzett, de a borzalmas rosszullét nem múlt el. Estefelé, cirka húsz óra kórházi lét elteltével, már felmerült bennem: lehet, hogy én itt most tényleg meg fogok halni. Ez az érzés egyre inkább hatalmába kerített. Egyedül voltam, féltem, és nem jött segítség. Hiába kértem szépen, hiába kértem csúnyán. Úgyhogy felhívtam a saját szülésznőmet, hogy ne várja meg, amíg lejár a kötelező pihenőideje, jöjjön most azonnal, de addig is küldje ide hozzám az itt tébláboló kolléganőjét, hogy ugyan vessen rám végre egy pillantást.

Az ügyeletes nővér, aki utoljára akkor látott, amikor reggel „megemelte a cseppszámot”, ezen vérig sértődött és emberesen kiosztott. Na, itt szakadt el a cérnám. Már nem tudtam, de nem is akartam jókislány lenni. Maradék erőmet összeszedve, magamból kikelve üvöltöttem:

– Hogy merészel így beszélni velem?! Itt fekszem, harminckét hetes ikerterhesen, tök egyedül egész éjjel, egész nap, a saját fél liter vízzel, a kutya nem törődik velem! Hiába mondom, hogy mindjárt meghalok és szülök egyszerre, órák óta iszonyúan

görcsöl az agyam, nem látok, ver a víz, előnt a meleg, ráz a hideg, folyamatos szülőfájásaim vannak, folyamatosan folyik a magzatvizem, kőkemény a hasam, a gyerekek meg nem mozognak, a bűdös életbe!!! (nem ezt mondtam...) Csessze meg! (nem is ezt...) Azt akarja, hogy mind a hárman meghaljunk? Miért nem érti már meg, hogy baj van?? Ez nem hiszti! Nézzen már rám! Csináljon már valamit!

Ezt már sikoltva ordítottam, hisztérikus állapotban káromkodva – én, akinek azelőtt egy k vagy b betűs szó sem hagyta el a száját, még otthon sem... A nővér vörös fejjel elrohant, az ifjú dokiért rikácsolva, hogy „behisztizett a kismama”.

És akkor – a gondviselés – épp megérkezett a műszakváltás. Én aléltan feküdtem, próbáltam csak befelé koncentrálni. Túlélni. A frissen beöltözött nővérke odalépett az ágyamhoz, megnézte a papírom, kedvesen megkérdezte, hogy vagyok, majd a következő pillanatban rémülten megkérdezte:

– Mióta van maga ezen a cseppszámon?

– Reggel óta – suttogtam. Elkerekedett a szeme.

– Azonnal hívjanak orvost! – Kapkodva leszedte rólam az infúziót. Villámsebességgel rám tette a vérnyomásmérőt, és elfehéredő arccal nézte az eredményt. Ekkor ért vissza a másik nővér a fiatal orvossal. Nem tették zsebre, amit a “kedvesnővér” vágott hozzájuk.

Ugyanis tényleg majdnem meghaltam. Nem sokon múlt, hogy nem kaptam agyvérzést, annyira felment a vérnyomásom az „enyhén” túladagolt és úgy felejtett visszatartó infúzió miatt.

Mintha egy nehéz ólomköpenyt húznának le rólam, úgy enyhült percről percre a fejfájás, és múltak el a hóhullámok. Újra kaptam levegőt. A jókedvem és az optimizmusom is visszatért – azért se fogok meghalni!

– Fel tud ülni? – kérdezte kedvesen a kedves nővér. – Igyon egy korty vizet.

– Fel tudok, de akkor nekem tolófájásom lesz – mosolyogtam vissza. Az egybefolyó szülőfájások, így önmagukban, igazán kellemes közérzetet biztosítottak.

– Azt azért nem hiszem – válaszolt nevetve – ennyi visszatartó után...

– Hát jó – ültem fel vidáman, és ittam egy korty vizet. – Na, akkor *most* tolnom kell.

Ekkor lépett be a szülésznőm.

– Higgy neki! Ha azt mondja, jön, akkor jön! Tudja mit beszél!

Felpörögtek az események. Mennyei megkönnyebülés volt látni, ahogy beesik Norbi (végre beengedték), a saját dokim (hazaért a vidéki konferenciájáról), sőt három-négy gyakornok is, bizonyára a hüvelyi úti ikres szülés tiszteletére.

Átemeltek a szülőszékre. Végre szülhettem. Mindjárt véget ér a szenvedésünk, az enyéem is, a piciké is. Alig vártam, hogy együtt legyünk – itt kint, összefűzve, biztonságban.

Közel húsz órás szenvedés, kétség és félelem után, könnyedén, szinte fájdalommentesen, pár perces eltéréssel, mint két pici halacska, sitty-sutty kicsuszszantak az ikrek.

Először Andris. Formás, dundi törpike, kedvesen nyekegett, nem is sírt. Gyors vizsgálat után rögtön a kezembe adták. Milyen kicsi, de milyen kis húsos! A vastag magzatmázon át is látszik, milyen lila a bőre. Szemhéja duzzadt az erőlködéstől, az elmúlt órák megpróbáltatásaitól. Milyen megható, ahogy a mellemen fekszik, csöppnyi szája, mint egy kicsi cseresznye, sértődötten összezárva. Apró kobakja elfér a tenyeremben.

– Vedd át! – mondtam Norbinak – Jön Gergő!

Norbi meghatódva fogta kézbe Andrist. Gergő szintén könnyen csusszant. Leírhatatlan érzés, ahogy az egész test belülről hullámszik, és kiengedi magából az addig ott fejlődő új életet. Mindannyiszor, mind az öt szüléskor, ez az élmény maradt meg bennem a legerőteljesebben. Norbi visszaadta Andrist, és már vitte is Gergőt, a még dundibb, még lábba kis csomagot a fürdetőbe.

Egy perccel később holtápadtan lépett vissza hozzám. A következő pillanatban ijedten láttam, hogy az idős neonatológus doktornő, kezében egy babával – Gergő! – széleseben rohan ki a folyosóra, nyomában az egész kórházi brigád.

– Mi történt? Valaki mondja meg, mi történt! – Csak kapkodtam a fejem, és jeges félelem kúszott a testembe.

Andris sem volt már nálam – ő hol van?

– Mi ez, Norbi? Hova rohannak vele? – ráncigáltam meg Norbi karját, akivel döbbsen láttuk, hogy

egy nővér még egy takarócsomaggal – Andris! – száguld a folyosón ugyanabba az irányba.

– Nyugodjatok meg, nem lesz semmi baj – lépett oda hozzánk a szülésznő, de látszott az arcán, hogy egészen mást gondol – az a helyzet, hogy a Gergely egyáltalán nem akar lélegezni. És... – sóhajtott egy hatalmasat – és az András légzése is akadozni kezdett, aztán megszűnt. Nem tudjuk, mi történhetett – tette hozzá nem épp megnyugtatóan – pedig majdnem két kilósak. Ekkora súlyú babáknál nem szokott ilyesmi előfordulni...

Megfordult velem a világ, tompa aggyal hallgattam tovább:

– Most villámgyorsan lélegeztető gépre tették őket, nehogy oxigénhiány lépjen fel. Már úton van értük a koraszülött mentő, viszi őket Pécsre, a PIC-re.

– Hová...? – kérdezte Norbi, akinek még alkalmas volt az agya információ befogadására.

– A PIC-re. Perinatális Intenzív Centrum, magyarul koraszülött intenzív. Ott jó kezekben lesznek. A legjobb kezekben. Most gyorsan ellátlak, hogy fel tudj kelni hozzájuk, és el tudj búcsúzni.

Búcsúzni? Hisz most születtek... Hogy történhet ez velem? Hogy történhet ez velük?! Mozdulatlanul tűrtem, ahogy tettek-vettek rajtam. Becsuktam a szemem, bezártam a fülem, az agyam. Nem akarok tudni semmit, amíg itt fekszem. A babákat akarom! Halálosan fáradtnak éreztem magam. Nem tudtam figyelni a méhlepényre sem, pedig úgy terveztem, végre egyszer alaposan megnézem. Hallottam – mintha falon keresztül jönne a hang – ahogy a dok-

tornó, aki közben visszajött, mondja a menetrendet, hova kerülnek, mi történik ott velük, hol lehet majd érdeklődni, satöbbi. Norbi jegyzetelt, én próbáltam nem gondolni semmire. Legkevésbé arra, mi vár ránk.

Aztán kettesben maradtunk. Én hanyatt a szülőágyon, Norbi a tenyerébe dőlve, szótlanul. Most nem küldtünk sms-eket, nem volt mit hírül adni, nem volt kit csodálni, nem volt minek örülni.

Fél óra múlva felkelhettem. A szívem nagyot dobant: hozzák a kerekas inkubátort, egy pillanatra csak, mielőtt kiviszik a mentőbe. Odaléptem, és csak néztem, néztem két kis csöppségemet, akiknek ki tudja miért kellett kibújni idő előtt a biztonságos anyaméhből, s akik most mozdulatlanul, kezüket egymáshoz érintve fekszenek a csövekkel, vezetékekkel teli üvegdobozban. Nem tudtam elhinni, hogy ennyi jut nekem belőlük – és nekik belőlem.

A mentősök egy gyors fotó erejéig álltak csak meg, aztán sietve tolták őket tovább. A folyosó végéig kísértem őket, az egyre homályosodó plexit simogatva, és néztem, ahogy a liftajtó bezárul mögöttük.

Elmentek. Az én babáim... nélkülem, árván.

Ott maradtam. Kiürült méhvel, üres kézzel, üres szívvel.

Aztán kaptam enni, elküldtek pisilni, fürdeni. A zuhany alatt kezdtem magamhoz térni. Az erős, meleg vízszög megindította a könnyeimet is. Hangoosan bömböltem, mint egy kisgyerek, és ez most jólesett. Megkönnyebbültem. A fájdalom visszahúzódott

a szívem közepébe, kitisztultak a gondolataim, viszszaért az erőm.

Átcihelődtünk az egyszemélyes kórházi „luxuslakosztályomba” – persze nem egy baba-mama szobába, hanem a terhespatológiára... Norbi ott maradt, segített berendezkedni. Megágyaztunk, kipakoltam a ruháimat, fogat mostam. Ezek a rutincselekvések jótékonyan hatottak. Tenni akartam valamit. Valamit, ami előre visz, ami kimozdít, ami talpra állít. Összeírtuk, mit kell behozni, mit kell intézni, mi legyen másnap a nagyokkal.

– Jézusom! – hasított belém. – Mi van a nagyokkal? Meg se kérdeztem, ki van velük! Mi volt velük reggel?

– Semmi különös. Elvittem őket oviba, Palkót iskolába. Most anyukád van velük.

– Nem is kerestek? Anyut fel se hívtuk!

– Felhívtam mindenkit, amíg zuhanyoztál. Mondtam anyukádnak, hogy ne sírjon, ne ijessze meg a gyerekeket. Misi már úgylis... Na, szóval otthon vannak.

– Misi már úgylis mit?

– Semmi, csak az óvónénik mondták, hogy Misi kicsit kiborult. Palkó reggel elmondta nekik, hogy mentő vitt el téged, hallotta éjszaka a szirénát, csak nem mert előjönni. Amikor Emi fölment betakarni őket, akkor kérdezte meg tőle, hogy mi történt. Misi most azt hiszi, miattuk van az egész. Te szoktad mondani nekik, hogy miattuk fogsz megszülni, és miattuk kerülnek lélegeztető gépre a picik.

– Jaj... Ugye mondtad nekik, hogy nem?

– Persze. De Misi még sírt is az oviban, hogy „Ugye nem fog meghalni az anyukám?” Na, ne sírj te is megint! Nem haltál meg! Senki se halt meg és nem is fog! Már Misi sem sír. Délután együtt játszottak Emiéknél, most meg gondolom, nemsokára lefekszenek aludni. Nem akarod felhívni őket?

– Nem, azt hiszem, képtelen lennék beszélni velük. Újra csak bőgnék. Lehet, hogy abba se tudnám hagyni. Inkább menj haza hozzájuk, jó? Én meg hamar lefekszem. Teljesen ki vagyok merülve.

– Oké – simogatott meg Norbi, mint egy kislányt. – Holnap reggel jövök, aztán felhívjuk a klinikát, jó? Vagy, ne hívjuk fel őket most? Azt mondták, bármikor telefonálhatunk. Lehet, hogy már odaértek.

– Ne. Nem hiszem. Ne hívjuk. Ha nagy baj lenne, akkor úgymint hívnának őket. Biztos, hogy minden rendben van.

– Biztos! Akkor megyek. Jó éjt, kicsim! Aludj jól!

Baba nélkül

Furamódon kifejezetten jól aludtam – talán mert visszaalakultam zsírfókából ágyban fekvésre alkalmas emberi lényé.

Másnap reggel kipihenten újraterveztem a gyermek- illetve gyermektelenágyas napjaimat. Kőkevényen elhatároztam, hogy nem fogom elhagyni magam, nem fogok kétségbeesni, és nem fogok aggodni! Minden energiámat a tejtermelésre összpontosítom, és arra, hogy minél hamarabb csúcsformába kerüljek.

Fő a pozitív gondolkodás! A babák élnek, és a legjobb kezekben vannak. Én is jól vagyok, és nincs más dolgom, mint erőre kapni, és hamar felépülni, hogy mehessek utánuk. Most legalább tudok pihenni! Minden rosszban van valami jó – még a nagyon rosszban is. Ebbe kapaszkodtam, mert hinni, és bízni akartam.

Norbi hamar megérkezett, kincseket hozott. Finom reggelit, egy új regényt, DVD-ket, a laptopomat, és ami a legfőbb, a kézi fejőkészülékemet.

Amint lehetett, telefonon érdeklődtünk, hogy vannak a picik. Jó hírt kaptunk: Andris légzése beindult, bár rásegítésre szorul. Gergő állapota sajnos (vagy szerencséére...) változatlan. A légzési problémától eltekintve úgy tűnik, egészségesek. A PIC nővérei és orvosai még így telefonon is meglepően

kedvesek, készségesek voltak, részletesen beszámoltak mindenről, és őszintén bátorítottak, hogy telefonáljunk, ahányszor csak úgy érezzük. Ez nagyon megnyugtató volt.

Ráadásul, ha velem minden rendben, harmadik nap már haza is mehetek! Azaz: mehetek a babákhoz is, Pécsre!

A babákhoz... Borzasztóan furcsa volt, hogy nem ismerem őket. Néztem a telefonomban az inkubátoros fotót. Olyan távoliak... Mintha meg sem történt volna az egész terhesség, a pánik, a szülés. Mintha nem is az enyémeik lennének. Hétágra süt a nap, én hátfájás nélkül, hetek óta végre egy igazán jóízűt aludtam. Könnyed vagyok, és derűs.

Milyen anya vagyok...? Egy éjszaka alatt így eltávolodhatok tőlük? *Tudom*, hogy az én gyerekeim, csak nem *érezem*. A hasam laza vízágy, lebeg, ha ráteszem a kezem.

Miért nem aggódom halálra magam? És – ami még furcsább – most miért nem hiányoznak annyira, hogy megszakadjon a szívem? Nemcsak ők, a nagyok sem... Az igazság az – tudatosult bennem hirtelen –, hogy jólesik a nyugalom, a pihenés. Hogy senki sem zavar fejés vagy evés közben. Hogy aludhatok, ha elálmosodom. Olvasok, filmet nézek *napközben*. Hány éve nem volt részem ilyen *luxusban*?

– Most ez gáz? Mi lesz, ha így maradok? Ha nem fogom tudni megszeretni őket? Ha kiszeretek a nagyokból? – zúdítottam a tépelődéseim Emire a telefonban. Tudtam, hogy rá számíthatok.

– Megőrültél? Dehogy! Ez a szervezeted normális reakciója. Az agyad üzenete a szívednek. Vagy fordítva. Senkin nem segítene, ha te is elhagynád magad. Ha kétségbeesnél, és azon vergődnél, hogy mi lesz, „ha”. Attól nem lesz jobb nekik *ott*, ha te aggodsz *itt*. Meg neked sem. Most pihenésre van szükséged. Ne emészd magad, mert elemésztődsz. Érted?

– Hát...

– A nagyok meg tök jól elvannak. Mindenkinek dicsekednek, hogy öten lettek. Öt tesó! Juhú! Állati, én fel se tudom még fogni. Te felfogtad?

– Pont azért hívtalak, mert nem nagyon...

– Hát, ami késik, nem múlik ugye. Vigyek be egy szülés utáni torna DVD-t? A mozgás segít kívülből. Vagy várjál, az csak hatodik hét utáni. De van valahol egy gyerekágyas gyakorlatsorom is. Addig meg csináld az intimtornát. Meg farizom hanyattfekvésben, szerintem az már mehet, ha bírod. Tudod, talptámasz, popóemelés, az még hasra is jó.

– Tudom! – nevettem el magam. Én vagyok a tesitanár, de ő az edzésmaniás. De igaza van, a mozgás kimozdít.

– Meg aludj sokat! Lehet, hogy két évig nem fogsz. Na, megyek, mert megjött a siserehad. Hahó Patakok, befelé, kész az ozsonnya! Kiabáljunk egy nagyot Anyának!

A telefon beremegett a hangos „Szia-Anya-Puszi Anyától”, amitől ismételten bepárásodott a szemem.

– Kitartás, Gyömbikém, hívj, ha kellek, én nem akarlak fölöslegesen zargatni, pihenj amennyit bírsz!

Nagyjából megvigasztalódtam.

Elhelyezkedtem az ágyamban, kezembe vettem a kézi fejkészülékem, és nekiálltam újra fejni, fejni, fejni... Hosszú órákon át. Nem volt kérdés, hogy az ikrek is anyatejet fognak kapni. Ebből nem engedek!

A fejés nem volt egyhangú. Vagy filmet néztem közben – Emitől megkaptam a *Váratlan utazás* (a végtelenített bájos kanadai sorozat) összes évad összes részét – vagy olvastam, vagy kavarogtak a gondolatok a fejemben. Szerencsére vizsgálatokkal nemigen zavartak.

Amikor, már az első félórában, az első vaníliapuding-sárga cseppek legördültek a fejtámasz nyakán, örömjongásban törtem ki. Szerencsére a lefejt anyatejet nem kellett kiöntenem, mint pár éve. Megkapta egy másik kisbaba (csak úgy a'la nature, kézről kézbe, mert hivatalosan nincs hozzá "infrastruktúra"...).

Délután a jófej-nővérek egyike javasolta, hogy ha van kedvem, menjek egy emelettel lejjebb, hallgatni egy kis babasírást, szívni egy kis babaillatot, hátha még jobban beindul a tejem.

Nagy örömmel mentem, egyből Jucihoz. Gratulálni, dumálni, babát ölbe venni – és, mint rögtön kiderült: szoptatni tanítani. Merthogy éppen nem volt senki az egész kórházban, aki az elsőbabás frissen szült anyukának megmutatta volna, mit hogyan csináljon, ne adj Isten bátorította volna.

Juci éppen ott tartott, hogy feladja, már a karfát markolta fájdalomában, és potyogtak a könnyei.

– Nekem ez nem fog menni soha – hüppögte. – Annyira bé-héna vagyok. Pedig én szoptatni akahar-ta-ham...

Egyből felvillanyozódtam. Felébredt – mit felébredt, fellángolt! – bennem a tettvágy. Életem küldetése ugyanis mások megmentése. Elsősorban a tudatlanságtól, bármilyen téren, amihez úgy gondolom, én konyítok valamelyest. Hat év szoptatással a hátam mögött most magabiztosan és lelkesen álltam neki a „Flóra baba kapjon anyatejet!” missziónak.

Mondtam, mutattam, fogtam, támasztottam, töröltem, borogattam, biztattam, bátorítottam, dicsértem. Juci sziszegett, szipogott, kapaszkodott, örült, sírt. És egyre ügyesebb lett.

– Basszus! Érzem, hogy jön a tej! Látom, hogy nyeli! Állati! Csak ne fájna ilyen rohadtul! – lelken-dezett. A szülészetén mindenkinek ami a szívén, az a száján...

– Ez ilyen. Főleg, ha először bénázik az ember. De most már egyre jobb lesz, hidd el. Én is átéltem. A fájdalom el fog múlni, cirka egy-két hét múlva.

– Jaj!

– A tejed meg dőlni fog!

Kíméletlen őrmester módjára, kitartóan gyakoroltattam szegényt. Ha valamelyik etetésnél már tényleg nem bírt szoptatni, egyet-egyét fejt pihenésképpen, amihez én is csatlakoztam. Duruzsolt az elektromos mellszívó, kattogott a kézipumpa, surrogott a tej. Jól elvöltünk!

Egyik ilyen alkalommal épp egy “rosszfej” nővér nyitott be. Kedvesen rám ripakodott, kábé százhusz decibellel:

– Maga meg mit művel itt? Mit képzelsz? Ez nem a maga dolga! Semmi keresnivalója ezen az osztályon! Menjen vissza azonnal a szobájába!

– Dehogyan megyek! – feleltem halkán, de a visszajáró vendégek önelégült magabiztosságával. – Régi barátnők vagyunk, kicsit besegítek. Nekem már van egy kis tapasztalatom, neki még nincs. Nem szeretnék belekontárkodni a maga munkájába, nehogy azt higgye.

Mikor láttam, hogy megy fel benne a pumpa, a kisördög csiklandozni kezdett, és egyre jobban belendültem:

– Csak elnéztük, hogy maga *mennyit* dolgozik, lehetetlen mindenkihez odaérnie. Nem akartuk még mi is terhelni. És véletlenül pont szoptatási tanácsadó vagyok. (Nem vagyok...)

Erre nem tudott mit mondani, felhorkantva bevágta maga mögött az ajtót és elviharzott – *lehet*, hogy egy másik kismamához...

Másnap Juci már egyedül is boldogult, úgyhogy én is visszavonultam a laptopomhoz. A lelkem nyugodt volt – három-négy óránként érdeklődtem telefonon, tudtam, hogy a kicsik állapota stabil.

Egyik nap épp Misi előző napi ovis ballagásának felvételét néztem az ágyban, gyomorszájig kigombolt hálóingemben, fedetlenül hagyott, immár triplájára

duzzadt, belövellt mellekkel, egyik kezemben a mellre szorított fejőgép, másikban a telebőgött zsebkendőm, amikor félénken benyitott egy nálam cirka tizennyolc évvel fiatalabb kismama.

– Szia, van Nokiás töltőd?

– Ööö – töröltem meg az orrom és a mellem, és gyorsan begombolkoztam – i-igen.

– Kölcsönkérhetem? Egy óra múlva visszahozom.

– Persze... – nyújtottam át szívélyesen, ő pedig diszkréten behúzta maga mögött az ajtót.

Épp újra kényelmes fejőpózba helyezkedtem – mellek ki, Misi-ballagás be, zsepi elő – amikor újra nyílt az ajtó, és bekukucskált új barátném.

– Nem tudom bekapcsolni a telefonom. Nem tudod, mikor született a bátyám?

– Ööö – töröltem meg az orrom és a mellem, és gyorsan begombolkoztam – ezt hogy érted?

– Nem tudom bekapcsolni. Nem jut eszembe a pinkód. Nem tudod, mikor született a bátyám? Az a pinkód.

– Ööö, izé... Én nem ismerem a bátyádat...

– Nem baj – nevette el magát kedvesen – csak az kell, hogy mikor született.

Húha...

– De, tudod, ha nem ismerem, nem tudom megmondani, mikor született!

– Nem?

Huh. Pár másodpercig várakozva néztük egymást, aztán hirtelen jött a mentő ötlet:

– Várj csak! Hány éves a bátyád?

– Hát tizenkilenc. Most volt nemrég a születésnapja.

– Szuper! Akkor, ha ő most tizenkilenc éves, akkor kettőezer-tizenkettőből tizenkilenc, az pontosan ezerkilencszázkilencvenhárom.

– Biztos?

– Hát, ha most tizenkilenc éves, akkor biztos. Ezerkilencszázkilencvenhárom.

– Kösziiii! – rikkantotta a lány boldogan és kiröptent a szobából.

Még fel sem ocsúdtam, máris újra megjelent, lehorgasztott fejjel:

– Bocsi, de nem jó. Nem tudom bekapcsolni. Eszembe jutott, hogy a születésnapja kell. És azt végképp nem tudom. Vissza is adom a töltőt. Minek, ha úgyse tudom bekapcsolni, ugye? – vonta meg a vállát – Mit nézel? Film?

– Nem, nem film... A fiam ovis ballagása.

– Neked már van ekkora fiad? Jaj, hát akkor nézd csak. Na, visszamegyek szoptatni, mer' hallom, hogy az enyém sír. Hogy ez mennyit bír szopni, te... Olyan édes! Én zenét hallgatok közbe'.

Hiába, van, akinek a szoptatást nem kell tanulni.

Az ajtóból visszafordult:

– Neked vitték el a babáidat, ugye? Az ikreket. Ne aggódj, nem lesz ám semmi bajuk. Az ilyen picik mindent kibírnak. Ezek olyan erősök, te! Én is koraszülött voltam, meg a bátyám is. Aztán látod, már nekem is van gyerekem.

– Látom! – nevettem el magam, és komolyan hálás voltam a biztatásért.

És hirtelen nagyon-nagyon hiányozni kezdtek a babák, és Palkó, és Misi, és Marci. Nagyot sóhajtot-

tam, hogy ne bőgjem el magam újra, és elkezdtem pumpálni a fejőt. De amint a tej surrogva spriccelni kezdett a tartályba, a szemem is ontani kezdte a könnyeket.

Talán a felszabaduló hormonok tették, talán más, a szívem végre – a szülés óta először – újra megtelt azzal a fajta határtalan szeretettel, amit csak a gyerekei iránt érez az ember.

És minél több a gyerek, annál nagyobb a szeretet.

Szombaton teljes eksztázisba kerültem. Hazamehetek! Délre ígérték a papírokat, ebédre otthon lehetünk.

Leszaladtam elbúcsúzni Jucitól, aki éppen szopta, kicsit elkenődve, mert sárgaság miatt csak hétfőn engedik el őket. Megbeszéltük, hogy majd keressük egymást, és készít rólunk egy profi albumot, ha majd mindannyian otthon leszünk – Juci ugyanis évek óta hobbifotós.

Izgatottan és jókedvűen szálltunk be az autóba fél háromkor, mert persze a papírok nem készültek el időben, de legalább Norbi tudott fordulni egyet, ugyanis a nagy igyekezetben otthon hagyta a nadrágomat (és ugye pizsamában érkeztem).

A ház elé kanyarodva kapott el először a szorító érzés. Vakító napsütés, valószínűtlenül kék ég, hóféhér bárányfelhők, isteni akác- és rózsaillat, madárcsicsergés – mégis úgy éreztem magam, mint magányos westernhős balhé előtt a porfelhős puszta közepén. Batyummal a kezemben elindultam a lengő-

ajtó, akarom mondani a kiskapu felé. Vészjósló csend. Gyanús nyugalom. A szívem kalapál – nem is értem... Mitől félek? Norbi előrement, kinyitotta az ajtót. Beléptünk.

Ott állt a család. A kitakarított, hűvös nappali közepén dízsorfallal alkotva egyik oldalon a felnőttek, Apu, Anyu, Márti mami, Emi és Laci, Öcsi és a felesége, Petra, Betti és Tomi, a másik oldalon a gyerekek, Palkó, Misi, Marci, meg Olivér, és Anna, Zente, Ilona. Nem ugrottak a nyakamba, nem volt hurránya, vagy puszihegyek. Csak álltak, zavartan, és láttam, ahogy minden nőnemű családtagnak lassan gyűlik szemébe a könny. Az én torkom is kaparni kezdett, nem mertem megszólalni.

Apu lépett először a tettek mezejére. Átölelt.

– Gyere kicsim, már nagyon vártunk!

Na, ennyi elég is volt. Kirobbant belőlünk a sírás. Úgy bőgtünk, mint a nagycsaládok az olasz filmekben. A gyerekek megrohmozta, minden oldalról rám csimpaszkodtak. Misi befúrta magát közepre, és egész testével hozzám bújt. Palkó nem szereti felvállalni a mély érzelmeket mások előtt, így elterelő hadműveletként rögtön törzsi örömtáncba kezdett:

– Itt honvan azanya! Itt honvan azanya! Végre-végre végre-végre, Itt honvan azanya! – kezdte kántálni az „Egy tál dödölle” dallamára, amihez lelkesen csatlakoztak a többiek is.

– Csapat állj! Egy-kető!

Palkó elégedetten summázta, hogy a műsor elérte a kívánt hatást. Én elnevettem magam, Anyukám kimenekült a konyhába, mielőtt az idegei felmonda-

nák a szolgálatot. A férfiak kivonultak a teraszra, a nők körém gyűltek, én pedig leültem fejni, ami három percig nagyon érdekelte a gyerekeket – Megkóstolhatom majd? *Hány* lyuk van a ciciden?! Nézzétek, hogy spriccel! – de aztán szépen elszívárogtak játszani. Marci még kedvesen megjegyezte:

– Jól tetted, hogy megtartottad a hasadat. Belelakhatod majd, amelyik baba kicsit vissza akar menni. Én is mindig vissza akartam, emlékszel?

Persze, hogy emlékszem. Marci nem csak a hasamba akart folyton visszabújni, hanem a blúzom alá is. Nem egyszer hozott zavarba társaságban, hogy ő most cicizni akar, kíváncsi, hogy nem felejtette-e még el, hogyan kell.

Kezébe nyomtam most egy jó deci frissen fejt tejet.

– Megkóstolod?

– Ühüm – terült el a vigyor az arcán, és egy húzóra felhajtotta a pohárkát. – Ez jó volt! Kapok még?

Kitört a nevetés.

– Azt hiszem, hamar vissza fogok rázódni.

Pihenni alig volt időm, ötkor levonultunk a művészeti suli zenész évfőjára, ahol Palkó citerázott, az elsős Anna pedig, mint egy igazi hercegnő, elegánsan zongorázott. Mindenki odasereglett gratulálni, érdeklődni. Jólesett, de el is fárasztott. Egyre csak a másnapon járt az eszem, amikor végre mehetünk a picikhez.

Elhatároztam, hogy naplót fogok írni.

Első hét – Esélyek

Vasárnap korán reggel autóba pattantunk. Pécsre érve először regisztráltunk a város túlvégén levő anyatejgyűjtő központban, és leadtuk az előző nap lefejt tejet. Kilenc körül ott voltunk a PIC-en. Szívdobogva kopogtattunk az üveges folyosó ajtaján. Végtelennek tűnő, valójában negyedórás várakozás után – pont nagyviziteltek – bemehettünk. Kaptunk egy-egy pár zacskópapucsot, és helyes fehér köpenyt, rajta a nevünkkel, hosszútávú használatra. Kéz- és karfertőtlenítés, maszk, mehetünk. A szívem a torkomban dübörgött, ahogy a nővér vezetett a kórterem felé. Minden szobában, fehér rácsos ágyacskákban és kis inkubátorokban icipici babácskák feküdtek.

– Itt vannak – mutatott a nővérke mosolyogva két inkubátorra egy négyinkubátoros, napsütéses szobában. – Jól aludtak, szépen esznek. Jól reagálnak a gyógyszerekre. Volt sok pisi, most kaptak nemrég tiszta pelust. Na, beszélgessenek velük nyugodtan, amíg hívom a doktor urat. Benyúlni most nem szabad, majd ha visszajövök, megmutatok mindent.

Bámultunk bele az üvegdobozokba. Tényleg ők azok? A nővérke úgy beszélt róluk, mintha életrevaló csecsemők volnának, és nem ez a két csont és bőr

kisbéka, akit látunk. Mi lett a mi kis dundi babáinkkal?

És ez a rengeteg csó... Az egyik baba moco-rog! De mi villog?

– Ej, te! Hát nem szabad lerúgni... – lépett oda azonnal egy másik nővér. – Látják, ők se szeretik ezt a sok zsinórt. Azért a fejük tetején van a kanül, mert onnan talán nem tudják kiszedni. Az infúzió a karjukban van, azon kapják a gyógyszereket. Antibiotikumot minden koraszülött automatikusan kap. Ez itt a lélegeztető tubus a légcsövükben, ez a gyomorszonda, az orrukon át van bevezetve. Az egyik lábukon van a vérnyomásmérő, a másikon a légzésfigyelő szenzor... Ne aggódjanak, nemsokára már nem lesz ennyi csövük.

Közelebb léptem. Kaparta a torkom a sírás. Össze kell szednem magam, nehogy ne tudjak szólni a saját gyerekeimhez! A lázlapról leolvastam a baloldali baba nevét.

– Andris – kocogtattam meg finoman az üveget, és közelebb hajoltam a gumival borított kerek nyíláshoz. – Hallasz engem? – Ó, istenem, de fura így – Megismered a hangom? Anya vagyok... – leheltem elfúlva, és hüppögő sírásban törtem ki.

Hogy kell egy dobozban levő, csukott szemű, miniatúr, éhező afrikai kismajomhoz hasonlító emberkezdeményhez beszélni? Mit mondjak neki? Norbi Gergőnek suttogott valamit, párásodó tekintettel.

Mi lesz így velünk?

– Mi ez a sírás-rívás kérem szépen? – lépett be nagy lendülettel a terembe a doktor úr. Csillogó

szemüvegű, fehér hajú, bajszos nagypapa, széles mosollyal, és már nyújtotta is a zsebkendőjét. – Az első lecke: Ne sírjon, ha nincs tragédia! És most – megfogta a vállam, és mélyen a szemembe nézett – *nincs tragédia!* Házi feladat: Napi egy papír zsebkendőnél többet nem szabad telefújni.

– Na, látja. A nevetés fél egészség. Akkor mondom a diagnózist. Nem szépítek, nem biztatok, mert nem az a dolgom. Az a nővérkéék dolga. A helyzet az, hogy nem tudjuk, mitől, de ez a két gyerek tiszta ödéma volt. Kaptak vízhajtót, így a nagyja már lement, de jó lenne, ha még menne le.

– Még? Így is olyan soványak már! Olyan szép formásak voltak...

– Csak azért, mert fel voltak telve vízzel. Ők koraszülöttek! Mit szeretne? Babaháját? Majd ráér felhizlalni őket, ha túljutnak a krízisen. Valószínűleg az ödéma miatt állt le a légzésük, illetve amiatt nem akar még mindig elindulni. Persze ez csak feltételezés, de más okot nem látunk, mert egyébként egészségesek. Az emésztésük rendben, most már a vérnyomásuk is. Jó lenne tudni, mitől lett az ödéma.

– Nem lehet – szólt közbe Norbi –, hogy köze van ahhoz, hogy majdnem agyvérzést kaptál?

Felvázolta a doktor úrnak pár mondatban a szülés körülményeit. Az láthatóan feldühödött.

– Hogy az a... Hát ez nem jó hír. Akkor ez viselte meg ennyire a szervezetüket. Az a helyzet, elmondom, mert jobb, ha maguk is tudják, hogy nem tudjuk megmondani, mikor fog a Gergely lélegezni. Vagy fog-e egyáltalán. Ezzel is számolni kell. – Meg-

kapaszkodtam Norbiban, ránéztem, de neki is könnyek gyűltek a szemébe.

– Az András már küzd, próbálkozik – folytatta a doktor úr –, de a Gergely nem nagyon akar igyekezni. Négy napja született, és semmi. Ilyen nem nagyon szokott előfordulni. Mi tartjuk, amíg lehet, de nem mi döntünk. Ő dönt. Beszélgesse el vele! – lapogatta meg a vállam, és adott még egy zsebkenődőt. – És tartsa be a házi feladatot!

Norbit kihívta aláírni valami papírokat, saját felelősségről, gyógyszerek engedélyezéséről, diagnózis tudomásul vételéről.

Én ott maradtam egyedül a picikkel.

Nincs tragédia! – kapaszkodtam bele a gondolatba, és beálltam a két inkubátor közé. Andristól elnézést kértem, Gergőnek most nagyobb szüksége van rám. Odahajoltam a nyíláshoz, és elkezdtem szép halkán belebeszélni. Hogy itt vagyok, és hogy most már minden nap itt leszek, és hogy lélegezni kell, mert szeretem, szeretjük mindannyian, és szeretném ölbe venni, ringatni, szeretgetni. Haza szeretném vinni Apához, Palkóhoz, Misihez, Marcihoz. Andrissal együtt. Mit is szoktunk énekelni mostanában? Körbenéztem – senki nem hall – és halkán dúdolni kezdtem a nagyok kedvencét, Gryllus Vilmostól a „Rút banya vagyok, orrom csupa vas”-t.

– Gondolod, hogy ez tetszik neki? – fogott meg Norbi hátulról, rám hozva a frászt, és hangosan röhögni kezdett.

– Igen! – mondtam, és meg is sértődtem volna, ha alkalmas lett volna rá a hely és a helyzet. – Nem az a

lényeg, hogy miről szól, hanem hogy ismerje. Orrbászájba ez ment otthon egész télen.

– Az éneklés mindenképp jó! Figyelnek ám, érzik, ha hozzájuk beszél az ember – lépett oda hozzánk az első nővér. – Sajnos lejárt az idő, de – nézett körbe – most úgyis mindenki elment, itt maradhatnak az etetésen.

Hozott egy kis tálcát, rajta néhány üvegecske, benne sárgásfehér folyadék.

– Ez már a maga teje ám! Elhozták a lányok reggel. Ha fél kilencig leadja, akkor a frisset tudjuk adni. Ugye nem bánja, ha a többiek is ezt kapják? Más most nem ad le tejet.

– Nem? De hát hány baba van itt?

– Sok. A tápszer meg drága. Meg mennyivel jobb az anyatej! De hát ez van. Majd meglátja...

Nem kérdeztem, mit látok meg *majd*, mert teljesen elborzasztott, amit láttam *most*.

A nővérke egy műanyag fecskendővel teleszívott tejjel, lepattintotta a gyomorszonda végéről a kis kupakot, és szép egyenletes tempóban belenyomta a csőbe az egész adagot. Gergő rezzenéstelen arccal fogadta a tízórait.

– Egy evéskor öt millit kapnak, kétóránként. Ha bennük marad, apránként emeljük az adagot, amíg el nem érjük a harminc, aztán az ötven millit – magyarázta a nővér, meg se látva elhűlő tekintetünket.

– Finom volt? Na, most jön a tesó.

Tesó is megkapta ugyanezt. Fura volt látni, ahogy evés *közben* ásít.

– Mielőtt elmennek, még gyorsan tisztába rakom őket, meg áthúzom a lepedőjüket, és akkor kicsit kézbe vehetik őket – mondta a nővérke, amivel hatalmas boldogságot okozott.

Ahogy óvatosan kézbe vettem és finoman magamhoz szorítottam Andrist majd Gergőt, akik szemöldöküket húzogatva próbáltak kilesni rám bejáratós szemhéjuk alól, úgy éreztem, kárpótolva vagyok az elmúlt napokért. Végre éreztem, hogy ők az én pici gyerekeim. Magamba szívtam az illatukat, pelyhes kis arcukra titokban egy puszit is imitáltam, lélegzetvisszafojtva, nehogy valami bacit rájuk fújjak. Úgy éreztem, ők is szeretnek, és megértik a helyzetet. Nem haragszanak, békésen túrik a vizsgálatokat, kezeléseket, csöveket.

Az inkubátorba visszakerülve egyből visszaaludtak – mozgalmas volt a délelőtt. Norbi, a nagyok kérésére, csinált róluk pár fotót. Én búcsúzóul még belestutogtam a kis nyílásba, hogy holnap jövünk.

Úgy éreztem, megnyugodtam, mégis, a napfényes belvárosban sétálgatva (na jó, csoszogva – hisz csak pár napja szültem) egyfolytában könnyek gyűltek a szemembe. Ebéd után Norbi bement a főtéren levő templomba, én addig egy padon süttetem magam, és sikerült picit kikapcsolnom az agyam, a gyönyörű épületek láttán. Hazaúton végig fejtem – majd széturrantam már. Otthon lelkes fotónézegetés – „Millyen icpicik!” „Ez az ágyuk?” „Mik ezek a csövek?” „Ez melyik?” Halálosan elfáradtam. Milyen jó, hogy nem nekem kell vacsoráztatni, altatni...

Másnap és harmadnap megint autóba szálltunk. Ennyi elég is volt, hogy belássuk, az ingázás nem fog menni. Az intenzíven naponta kétszer lehet bemenni a babákhoz – mit csináljunk a köztes időben? Ácsorogni nem tudok, fejnem is kéne, cserélni az átázó alsóneműt – nem véletlenül hívják gyermekágyi időszaknak a szülés utáni heteket. És persze Norbi sem lehet hetekig szabadságon, hogy kísérgessen. Anyaszállásra csak akkor mehetek – ki érti a logikát? – amikor a picik kikerülnek az inkubátorból. Talán mert akkor már három óránként mehetek hozzájuk. Ez pedig még hetekbe is beletelhet, ha Gergő nem kapja össze magát.

Szerencsére egy régi jó barátunk felajánlotta, hogy addig lakjak náluk, a belvárosban, alig tíz perc sétára a kórháztól. Jólesett a két csivitelő kislány és végtelenül kedves szüleik társasága, mégis sokszor inkább elvonultam a szobámba pihenni – és ezt egykőjjük sem vette zokon. Persze sokat beszélgettünk is. Segítettek tartani bennem a lelket.

A kórházban ugyanis nem vártak jó hírek. Gergő súlya nagyon meredeken elindult felfelé, aminek mi először nagyon megörültünk. Andriss súlya viszont stagnált, sőt esett. Mikor megkérdeztem, mi a baj Andrissal, kiderült, az ő súlyvesztésének örülni kell, a baj Gergővel van, aki – ki tudja az okát - újra feltelt vízzel, azért lett dundi. Vízhajtót kap, így megint „karcsú” lesz. Ráadásul ő még mindig nem akar magától lélegezni... És, hogy ne legyen egyszerű az élet, valami zörejt észleltek a szívében.

– Az egyik billentyű nem zárt rendesen – tudtam meg a doktor úrtól. – Szerencsére gyógyszeres kezeléssel helyrejött, nem kellett műteni.

Miért, volt szó arról, hogy esetleg műteni kell?!

Andris – Gergővel ellentétben – valóban nagyon vézna volt, 1600 gramm, combján lógott az eres, áttetsző, bársonypuha bőr, mint a kiskutyákon; a koponyájára, halántékára, tarkójára pedig ráfeszült, mint az éhezőkön. Persze meg sem közelítette a szemközti inkubátorban levő Lajos Brendonkát a maga 750 grammjával.

Most, hogy kábé fél kiló különbség volt köztük, nem is hasonlítottak egymásra... Lehet, hogy nem is egyetértenek...? Pedig legalább *ennyi* „poén” lehetne az egészben.

Sokat nézegettem őket, szerencsére időm volt bőven.

A koraszülött intenzív inkubátoros szobáiban elvileg naponta kétszer tíz perc a látogatási idő, de valahogy én mindig legalább egy, néha másfél órát is ott töltöttem. A különleges bánásmódban biztosan a többi szülő is részesült volna, ha rajtam kívül lett volna még valaki, aki látogatja a babáját... Rendszerint én voltam az egyetlen anyuka, aki bent voltam, pedig telházal üzemelt az osztály.

Szívszorító volt látni a valószerűtlenül kicsi, bedobozolt manókat, akik apró végtagjaikat remegtetve némán sírtak (a lélegeztető tubusok miatt ugyanis nem képződik hang), és nap mint nap, percről percre, egyedül, anya nélkül küzdöttek az életben maradásért.

Jól szituált, első gyerekes szülők sem jöttek, legfeljebb látogatni nagyritkán, egy-egy adag pelenka-utánpótlással. Pár szót gügyögtek az üvegfalon át, aztán elmentek. Felfoghatatlan.

Nekem minden gondolatom a picik körül forgott. Nyitáskor az ajtóban vártam, mikor mehetek be hozzájuk, és maradtam, amíg finoman ki nem rúgtak.

Az első napok egyformán teltek: Névre szóló, hosszú ujjú fehér kórházi köpenyem a folyosói fogason várt. Az aznapi adag tejet hamar átadtam (kiderült, itt helyben is átveszik), és táskámba tettem a kapott üres üvegeket. Gyors, ám szakszerűen alapos kézfertőtlenítés után máris irány be a babákhoz! Az inkubátor tetején levő kis lukon át próbáltam beszélni hozzájuk mindenféle kedveset és lelkesítőt. És énekeltem – lélekemelő Selyemsárhajú Magyar Ilnát és ellazító kisdíó-nagydiót. Meg meséltem a nagyokról. Ők meg úgy csináltak, mintha aludnának, de tudtam, hogy figyelnek, és veszik az adást.

Ha épp nem hozzájuk beszéltem, akkor a nővérekkel trécseltem és nevetgéltem, miközben figyeltem, hogyan sűrögnek-forognak. Egyetlen percre sem álltak meg. Napi 12 órában teszik a dolguk, mosolyogva. Szívvel-lélekkel, és közben profin. És fillére-kért. Én ilyet még nem láttam sehol.

Az etetések időpontja fix. Van, akiket két, van, akiket három óránként kell etetni, egyénileg meghatározott, és naponta változó adagokkal. Az evéshez igazítva pelenkacsere, gyógyszerelés, csövezés, mérés, ágyneműcsere. És mindig bejelez valamelyik

gép, csipog egy műszer, és akkor azonnal kell reagálni. De ugyanúgy ugranak a síró babákhoz is. Ha másra nincs is idő, egy jó szót, kis simogatást mindenki kap vigasztalásul. A két – két és fél kilós, kiságyban fekvő „óriásbébi” még cumit is, vagy egy kis tejcit, soron kívül, suttyomban – persze ölbe véve, szeretgetve.

Folyamatosan meghatódom. Velem is kedves mindenki. Pedig ez is csak egy kórház...

Egy-két napon belül Andris súlya szépen elindult felfelé. Egyik nap pedig gondolt egyet, és kiszedte a tubusát! A nővérek egy darabig hagyták, szurkolva figyelték a küzdelmét minden légvételért, de aztán vissza kellett tenniük a csövét, mert Andrisom teljesen elfáradt...

Távozáskor mindig mintha a fogamat húzták volna. Pedig tudtam, hogy nemsokára jövök megint.

Ennyit gyalogolni naponta kétszer oda-vissza, pár nappal szülés után, sportember létemre is eléggé megviselt. Szeretem Pécsét, de a reggel még árnyas sikátorok délre átforrósodtak, és a meredek emelkedőkön csigatempóban tudtam csak haladni hazafelé. A lenge tunikám alatti hasszorító bugyi és a szűk, térdhajlatig érő leggings a hőséget tekintve soknak, a visszarendeződésért küzdő, leszakadni akaró belső hasi szerveimnek viszont kevésnek bizonyultak.

Az út felénél levő hangulatos étkezdében pihe-
nésképp megebédeltem, miközben bámultam ki a
panorámaablakon, itteni egyetemi éveimen nosztal-
giázva. Ki gondolta volna akkor, hogy miért fogok
visszajárni...

Fel is hívtam egyik pécsi barátnőmet, volt cso-
porttársamat, hogy itt vagyok ám – mire ő azonnal
meghívott magukhoz. Pénteken így Norbi is eljött.
Ott vacsoráztunk náluk a Bálics tetején, a szőlősorok
fölötti, cseresznyefák árnyékolta teraszon, gyönyör-
ködve a kivilágított város pazar látványában, sze-
münkkel titokban egy bizonyos szoba fényét keres-
ve.

Második hét – Új lakás, új fejlemé- nyek, új remények

Szombaton reggel még leadtam a tejet, aztán irány
haza! Vasárnap nincs tejleadás, ezért könnyebb volt
meghozni a döntést, hogy a hétvégéket teljes egé-
szében otthon töltssem, a három nagyfiúval. Mennyi-
re hiányoztak már egy hét után is!

Feltöltődtem a szeretgetésüktől, a közös reggeli-
ebéd-vacsorázástól, az esti fürdetéstől, meséléstől, a
jóéjt-pusziktól.

Hétfőn kora reggel Emi húgom fuvarozott le Pécs-
re. A borús égbolt nem rontotta el a kedvünk. Tejle-
adás után egy jót shoppingoltunk, majd a buszpá-

lyaudvaron, a már szakadó esőben búcsút vettünk egymástól.

A kocsi nálam maradt, ugyanis új lakásba költöztem. Peti, eddigi vendéglátóm anyukájának volt egy kis kiadó lakása az Uránvárosban, kocsival pár percre a kórháztól. Az albérlő nemrég elköltözött, úgyhogy felajánlották, hogy – ingyen és bérmentve – lakjam ott, amíg nem mehetek az anyaszállásra. Így nem kell alkalmazkodnom senkihez, kapok kulcsot, lesz külön fürdőm, tudok pihenni, zavartalanul fejni...

Peti egy nagy szupermarkettől egysaroknyira levő, zárható folyosóról nyíló földszinti lakáshoz kísért.

Frissen felújított, szépen berendezett, gyönyörű tiszta, kedves, hangulatos lakásba léptünk be. Egyetlen tágas szoba, benne nagyon kényelmes duplaszéles ágy, pici, de jól felszerelt konyha, kis fürdő – tökéletes!

Még netem is lett – meg egy kis fehér laptop használatra odakészítve, rajta egy üdvözlő levél Peti anyukájától, szép, szeretetteli szavakkal. A félig felhúzott redőny résein beszüremlett a felhők mögül előbújó napsugár, és a szellőztetéshez kitért ablakon beáradt a párolgó esővíz illata.

Meghatódtam.

– Milyen gyönyörű ez a kis lakás! Hogyan itthagya az albérlő?

– Nemrég még lakhatatlan volt – mesélte Peti nevetve. – Tavaly felrobbant a gázbojler, leszakadt a mennyezet, gyakorlatilag összedőlt minden. Szeren-

csére senki sem sérült meg, mert a srác éppen elment otthonról.

– Ó – nyögtem, és akaratlanul is felnéztem a plafonra.

– Nyugi, nem fog még egyszer előfordulni! Mindent kicseréltünk. A gyerekek is itt alszanak, ha a mamival vannak.

Nagyon reméltem, hogy így lesz! Miután Peti elment, a délelőtt beszerzett új könyvek egyikével kényelembe helyeztem magam, és a félhomályban – merthogy újra eleredt az eső – nekiálltam fejni.

A szendvicsebéd után a szomszédban levő kínai-ban vettem még egy váltás hasleszorító bugyit és egy esernyőt. Beültem a kocsiba, és irány a PIC!

Az autó nagyon kényelmesnek bizonyult (főleg, hogy aztán egész héten szakadt), és úgy éreztem, biztonságot ad. Valamiért nem voltam benne annyira magányos. Mintha kicsit otthon lettem volna.

A folyamatos esőzést amúgy nem bántam, a kórházban ugyanis nap mint nap történt valami pozitív változás.

Például: Benyúlhattam pár percre az inkubátor oldalán levő gumigyűrűn, simogatni a kis meztelen hátukat, lábacskaikat! Puha, finom bőrük érintése bizsergető, szívmengető érzés volt.

Ha lehajoltam, és beénekeltem a nyíláson, szerintem megismerték a hangom...

Vagy: Kiszedték a fejükből a kanült, és elhagyhatták az infúziót. Két zsinórral kevesebb.

Jó hír: a vizsgálatok mind rendben. A szemészet eredménye alapján a retinájuk szépen ereződött,

nem lesz gond a látásukkal. A neurológiai eredmények rendben, az idegrendszerük úgy fejlődött, ahogy kell.

Egyik nap pedig hatalmas meglepetés ért: Ahogy beléptem, láttam, hogy Andrisnak nincs lélegeztető tubusa!

Aztán Gergő inkubátorára néztem, és felsikoltottam – neki sincs! LÉLEGZIK!

Két héttel a születése után, végre, végre, végre levegőt vett! Egyedül, a saját kis tüdejével.

Eddig fogalmam nem volt róla, milyen *érzés* az, amikor leesik a kő az ember szívéről! Mintha mázsás tehertől szabadultam volna meg – amit eddig észre sem vettem. Egy pillanat alatt leomlott rólam a hetek óta rám rakódott feszültség, és a hatalmas boldogság okozta hirtelen megkönnyebbüléstől akaratom ellenére kitört belőlem a zokogás, most először a legelső ijedtség óta. De úgy, hogy rázkódott a vállam, a karom, de még a fejem is. Alig tudtam kifújni az orrom.

A doktor úr is megérkezett, vállamra tette a kezét, és büszkeségtől dagadva, ragyogó szemmel kérdezte:

– Na? Na? Mit szól?

Mit szólhattam volna? Életem legboldogabb napja volt! Hát mégiscsak *akarnak* élni!

Persze ez még csak az önálló élet első lépése volt. Most egy vékony, zöld slagot fektettek melléjük, amin oxigéndús levegőt fújtak be. Az okos szerkezet, mint a lélegeztetőgépnél is, pontosan érzékeli, hogy

milyen arányú és mennyiségű légkeverékre van szükségük éppen. Ez kulcsfontosságú a retina megfelelő fejlődésében is. Ezért szenved egyre kevesebb koraszülött látáskárosodást. Örök hála minden tudós kutatóorvosnak!

Ezen a héten a kórházi léten kívül, élénk társasági életet éltem.

Kedden munkaebéd Pécsimamis barátnőmmel, szerdán este találka a tesis csajokkal, volt évfolyamtársakkal a Barbakánnál, csütörtök este Cseh Tamás emlékest a Kodály Központban. Úgy éreztem, pihe nek, feltöltődöm, kikapcsolódom. Egyik szülés után sem éreztem magam ennyire energikusnak és tettekéssznek. Talán csak az első gyereknél, de az nem számít, mert akkor csak ő volt meg én, és én majdnem kilenc évvel fiatalabb voltam.

Napközben persze maradt a szokásos menetrend: Ébredés – reggeli – fejés – PIC – bevásárlás – ebéd – fejés – PIC – uzsonna – fejés – PIC – vacsora – fejés – pihenés/ kultúrprogram – fejés – alvás.

Péntek reggel újabb nagy horderejű változás történt: A Patak ikrek – ahogy a nővérek szeretettel emlegették őket – kikerültek az inkubátorból! Átkerültek a *hizlaldába*, azaz a kiságyas szobába. Mini méretű ruhácskában, kis takaróval (ami eltakarta a sarkukra erősített légzésfigyelő szenzort) egészen

úgy festettek, mint két normál kisbaba. Már csak az orrukból kiálló gyomorszonda nem illett a képbe.

Meg persze a mellettük levő slagos oxigén, de már legalább nem volt szükség az inkubátorra. Szabadon lehetett őket simogatni, sőt pelenkázni! Olvadozós boldogság...

Hétvégén kiderült, a hatalmas belső energia ellenére mégiscsak hamar elfáradok.

Ezen a héten már péntek délután hazamentem, hiszen elérkezett az iskolai tanévzáró napja. Ha már Misi ovis ballagásáról lemaradtam, Palkó jutalomkönyvének átadását nem akartam kihagyni! Főleg, miután úgy véltem, egy kis vigasztalásra is szorul szegénykém. Aznap volt a Csiky Gergely Színházban a következő évad egyik gyerekdarabjának, a Tündér Lalának a címszereplő válogatása, ahova, mint tipikus szülő, aki a gyerekkori álmát a saját gyereke által akarja megvalósítani, rábeszéltem Palkót, menjen el.

Biztos voltam benne, hogy göndörödő hajával, okos szemével, szép mosolyával, választékos beszédével nála Tündérlalább Tündér Lalát keresve sem találnának. Mellette szolt még, hogy Palkó legtöbb játékában kiskorától folyamatosan szerepeket játszott. Azaz nem is játszott, hanem egyszerűen átváltozott valakivé – manóvá, jedimesterré, kalózzá, lovaggá – ahogy nyilván más kisfiú is persze, de hol érdekel ez egy elfogult anyát? Memóriája pedig egyenesen elképesztő, és „persze” nyert már iskolai

versmondó versenyt, az iskolai műsorokon meg a táncsoportban rendszerint övé lett a főszerep.

Egész délelőtt be voltam zsongva a gondolattól, hogy gyerekszínész lesz a fiam, izgultam, mit alakíthat a válogatáson, hogy megy neki... Mígnem jött a telefon – Palkó az utolsó pillanatban meghátrált. Nem akart mégsem bemenni, apja sem tudta betuszkolni.

Na, ennyit a színészi karierról. Kicsit elszontyolodtam, de természetesen nem hibáztattam érte. Én jobban akartam, mint ő. Otthon kiderült, nem is kell vigasztalni, nem is értette, miért mondom, hogy semmi baj – ő nem kudarcként élte meg. Nem akart bemenni, és kész. Megmondta neki egy nagyfiú a folyosón, hogy úgysem őt fogják választani – akkor meg minek?

Na, ettől kicsit begurultam, de nem volt célpontja a dühömnek, így magamban füstölögtem.

Otthon ráadásul szaladt a ház. Felhalmozódott mosnivaló, rendetlenség és kosz várt. A gyerekek hisztiztek, későn vacsoráztunk, nem akartak fürdeni meg aludni. Kiakadtam, na. A zuhany alatt jól kisírtam magam.

Elfáradtam.

Harmadik hét – Anyaszállás, szatkófrász

Reggelre mintha elfújták volna a fáradságot és a rosszkedvet. Vidáman, lendületesen fejtem egyet, Marcinak is jutott belőle. A kiadós reggeli után gyorsan összepakoltunk, az összes gyerekkel együtt autóba szálltunk, és irány Pécs.

A fiúk alig várták, hogy lássák végre a babákat. Túl korán érkezünk, pont etetéskor, így megadóan játszottunk egy nagyot a szomszédos kis játszótéren.

Amint felértünk a koraszülött intenzív várójába, a fiúk felsorakoztak az üvegfalhoz, és ott egymás mellett állva, *csendben* várták, amíg belebújok a fehér köpenyembe, és hozom a piciket. (Nagyon nagy dolog ez egy nyolc, egy hat, és egy négyéves fiúnál!)

A művelet nem volt egyszerű. Gondosan be kellett a piciket bugyolálni, és csak az utolsó pillanatban lecsatlakoztatni őket a légzésfigyelő szerkentyűről. Csak pár percig bírták rásegítő oxigén nélkül az ilyen kalandokat, ezért csak rövid ideig csodálhatták őket a nagyok. Sosem fogom elfelejteni, ahogy abban a két percben az üvegfalra tapadva, tágra nyílt szemmel, hitetlenkedő mosollyal, szeretettel nézték a két pici babát – a testvéreiket.

– Hahó Andris, hahó Gergő – kocogtatták az üveget, és ugráltak örömben, amikor a picik kinyitot-

ták a szemüket, természetesen azért, hogy lássák őket.

Két nővérke tartotta a babákat, amíg csináltam az öt gyerekről egy csoportképet. Aztán vissza is vitték az ikreket. Be sem értek velük, már el is aludtak. A nagy esemény kimerítette őket. Így könnyebb is volt az elválás, meg a nagyok is vártak. Fagyizás és kis séta után irány a Pécs melletti szuper kalandpark. A kötélpályát és az óriáscsúszdákat én most még inkább kihagytam, de az erdei bobbályán jópárszor lecsúsztam a fiúkkal. Nagyon élveztük az egész napot. Nagyon ránk fért már egy ilyen igazi, tartalmas együttlét.

Vasárnap otthon pihentünk, meséltünk, játszottunk. Hétfőn reggel sem sikerült elválnunk. Kikönyörögték, hogy ne kelljen oviba menni, (az iskolai nyári szünet már elkezdődött) így az egész család visszakísért Pécsre, újabb lakásomra, az *Anyaszállásra*.

A „házinéni” már várt, megmutatta a szobámat. A fiúk segítettek bepakolni, de a szabályzat szerint nem maradhattak ott.

Nagyon rossz volt így elbúcsúzni, hogy ők elmentek autóval, én meg maradtam és integettem...

Szerencsére nem volt időm belemerülni az önsajnálamba, mert a rekedt hangú, húsos portás néni már zörgette a kulcsomót, hogy körbevezessen a „komplexumban”.

– Ez a vécé kulcsa. Ezt most csak maga használja, de mindig zárja be, mert kint van a folyosón. Ez a szobája kulcsa. Azt se árt rázárni, akkor se, amikor

bent van. Láttunk itt mi már érrrdekes eseteket. Most mondom azt is, hogy nem lehet itt vendéget se fogadni, férfiakat pláne. Még a férjét se, mert itt csak nők vannak.

Csak pislogtam, mint kisdíák a kollégiumban. A hölgyemény belelendülve folytatta:

– A szobájából nyílik a fürdő: csap meg zuhany. Az ablakát annak se hagyja nyitva éjszakára. Enni menjen le a konyhába, azért van. Ne a szobában egyen, ha lehet. A konyha erre van – indult el az alagsorba vezető lépcsőn. – A hűtőben tegye egy külön dobozba, ami a magáé, nehogy valaki más egye meg. Van tányér, bögre, kanál, azt mosogassa el, ha végzett.

– Persze...

– Na. A bejárati ajtót meg mindig duplán zárja rá. És a kisablak is legyen rajta zárva, amikor elmegy. Aztán meg az utcai ajtó. Azt is duplán fordítsa rá. Ágyneműt hetente cserélünk. Meddig marad?

– Hát...

– Gondoltam, hogy tovább. Keressen bátran, ha valamire szüksége van. Ha nem vagyok itt, majd valamikor jövök. Fizetni minden hét pénteken kell – mosolygott rám a tőle telhető legkedvesebben.

– Hát, köszönöm – rebegetem, és bepucoltam a szobámba.

Körbenéztem. Megállapítottam, hogy a szállásnak két jó tulajdonsága biztosan van: *közel van* – öt perc se és a gyerekeknél vagyok, és *egyedül vagyok* – ülhetek egy szál bugyogóban, és zavartalanul fejhe-
tek.

Neki is álltam az előkészületeknek. A szobában épp elfért az ágy, alá betoltam a nagytáskát, az ágyról elértem a kis asztalt. Beizzítottam a laptopot, hogy fejtés közben nézzek egy jó filmet. Ó, a wi-fi kód!

Gyorsan kimentem, hátha még itt van a néni. Szerencsémre még az asztalánál írt egy nagy könyvbe.

- Vifi? Az meg mi? – nézett fel segítőkészen.
 - Hát, ami kell az internethez.
 - Ja! – derült fel az arca. – Internet az nincs.
 - Biztos...?
 - Biztos hát. Más is szokta keresni.
- Na, akkor marad a könyv. Egyelőre.

A lefejt tejjel épp időben érkeztem a következő látogatási időpontra. Rögtön egy jó hír fogadott. Ide, a „hizlaldába” már három óránként jöhetnek. Reggel kilenckor, délben, háromkor, és este hatkor. És akár egy- másfél órát is maradhatok, ha nem vagyunk túl sokan.

Na, a tömegtől nem kellett félnem. Elvértve jött egy-két szülő, párban, vagy csak anyuka, és sosem maradtak fél óránál tovább. Volt, hogy napokig nem jött senki.

Pedig itt már lehetett simogatni a babákat, pelenkázni, az erősebbeket ölbe venni, a szonda nélkülieket a speciális cucliból etetni, a még ügyesebbeket pedig lehetne szoptatni. Ez valóban elkeserítő.

Pedig a segítő kézre nagyon is szükség lenne ezen az osztályon – ahol szintén nem csak ez az egy szoba van. A nővérek a babáknak anyjuk helyett is anyjuk. Ölbe kapják – akit szabad –, cumit adnak, kis simogatást, de dolgozni is kell. Sűrűk az etetések, valakit mindig tisztába kell tenni, gyógyszert adagolni, és ott a rengeteg papírmunka.

Itt a hizlaldában már nincs csönd. A mi szobánkban az első napokban öt lakócska volt, mind fiú. Igazi babaszoba. Valaki mindig bömbölt. Főleg *Kristófká* ágyszomszéd ordított veszettül egész álló nap. Se cumi, se ringatás nem segített. Talán érezte, hogy nem családba fog kerülni. Olyan körülmények közé, ami ott várna, nem adhatják haza...

Én csak a sajátjaimhoz nyúlhattam – nyúltam is, amennyit csak lehetett. Ölemben tarthattam őket – mellkasomra fektetve öleltem őket, dúdolgattam, próbáltam egyenletesen lélegezni, és halkán duruzsolva beszélni, hogy úgy érezzék kicsit, mintha még bent lennének.

Még mindig legalább négy hetet bent kellett volna tölteniük az anyaméhben. Hihetetlen. Így néznének ki a hasamban is. Most már kész kis emberkék voltak, és bár a kezük-lábuk vézna, az arcuk már kerekedett. Reméltem, hogy megszépülnek majd... mert azt még elfogultan, szerelmes rózsaszín szemüvegen át is láttam, hogy egyelőre nem nyernék meg a baba-szépségversenyt.

A legnagyobb kihívást számukra most viszont most még a rendes, megfelelő, folyamatos légzés jelentette. És ez nem egyszerű feladat, éretlen tüdővel!

Néha teljesen rám hozták a frászt. Gyakoriak voltak a „leszürkülések”. Ettől először teljesen bepánikoltam.

Ecc-pecc kimehetsz, Gergőt fogtam legelőször a kezembe, a székemet közel húztam Andrishoz, hogy a másik kezemmel közben őt is tudjam simogatni.

Egyszerre csak a gépek monoton pittyegésébe hangos, éles sípolás keveredett. Miközben forgattam a fejem, mit kell nézni, az egyik nővér berohant, egyenesen hozzám. Kikapta a kezemből a békésen bóbiskoló babát, és elkezdte a sarkát morzsolni, majd, amikor nem volt reakció, csak – most már én is láttam – egyre szürkült-lilult a gyerek orra, homloka, egész arca, jól megpaskolta a kis fenekét, sőt belecsípett az arcába, felkarjába. Erre Gergő végre észhez tért, kettőt nyikkant, majd, mintha feltöltenék festékkel, fokozatosan visszanyerte eredeti, rózsás-barna színét. És békésen szuszogott tovább.

– Leesett a szatkója! – mondta nyugodtan a nővérke.

– Mije? – néztem értetlenül, fel sem fogva, mi folyik.

– Az oxigén szaturációja. A gyereket nézze máskor, mielőtt meghal az ölében.

Hirtelen felfogtam, mi történt. Elsírtam magam.

A gyerek nem vett levegőt, és én nem vettem észre. Miközben az ölemben tartottam.

– Na, jól van, semmi baj! Nem mondta el egyikőnk sem, hogy erre figyelni kell? Igaz, hogy nem is számítottunk rá. Nem szokták mostanában csinálni. Na figyeljen – kezdte magyarázni lelkesen. A lényegét megértettem, bár szakszerűen elmondani nem tudom:

A gép folyamatosan méri az oxigénszaturációt, azaz a vér oxigéntelítettségét, a lábujjukra csíptetett kis műszeren keresztül. Gyakorlatilag azt, hogy milyen arányban kerül oxigén a szervezetbe. Ha a szám 90 alá esik, a gép pittyegni kezd. Náluk folyamatosan pittyeg, mert még elég gyenge a tüdejük, szapora a szívverésük, de ez még nem gond, viszont figyelni kell, kicsit megpiszkálni a babát, hogy ne lustálkodjon, vegye rendesen azt a levegőt. Még nem mindig kapcsol be náluk a vészjelző, ami egy érett babánál már igen. Egyszerűen elfelejtenek levegőt venni, és az agyuk nem figyelmezteti őket.

Baj akkor van, amikor hirtelen esni kezd az érték, és 70-et esetleg 60-at mutat a gép. Ez azt jelenti, hogy nem rendesen, vagy egyáltalán nem vesz levegőt. Ráadásul a gép fáziskésésben van, úgyhogy lehet, hogy már egy ideje nem vett, és csak a mellkasa, illetve inkább a rekeszizma emelkedik-süllyed, de kapkodva, üresen, beszívott levegő nélkül.

A legbiztosabb, és jól látható jel a szürkülés. Először a baba orrnyerge és a szemek közötti rész kezd sötétedni, majd az orr alatt és az áll, aztán egész orrkörnyék, és az egész arc. De akkor már igyekezni kell! Főleg hogy mindez 1-2 másodperc leforgása alatt történik...

A következő pár napban ez volt a műsor. Andris folyton bejelzett, már előre hallottam a gép pittyegését. Folyamatosan odapillogtam. Állandó görcsben, feszült idegekkel, mikor kell akcióba lendülni.

Naponta húszszor leizzadtam. Amúgy is negyven fok volt. A babákat hűsölni tették be a 36-37 fokos inkubátorba. Legszívesebben én is egy szál semmire vetkőztem volna a köpeny alatt, aminek hosszú ujjá alatt úgy éreztem, megfullad a testem.

A nővérek rendületlen türelemmel segítettek:

– Ne a gépet nézze, hanem a gyereket. Otthon se lesz gép! – a gondolatba is belesápadtam. – Bízzon magában, nézze a gyereket. Ha őt figyeli, nem a gépet, azonnal látni fogja, mikor kezdi.

Na, volt alkalmam gyakorolni. Az egyik türelmes nővérke felügyelt.

– Nem néz hátra! NEM néz hátra! – nevetgélt, miközben én halálra váltan próbáltam rajtakapni az ölemben levő gyereket a „lustálkodáson”, akinek az élete pár hét múlva egyedül rám lesz bízva. Orvosok, nővérek, gépek nélkül. Félelmetes érzés volt, de egyre jobban belejöttem. Tudatosan edzettem, nem csaltam. Hamarosan azonnal felismertem, ha szűrülés jött, sőt szinte előre lehetett látni, valahogy megváltozott a légzésük ritmusa, mélysége, és elernyedtek.

Nem tudom, pontosan mit láttam, de azonnal felismertem, ha elkezdődött a folyamat. Mindenesetre a légzésfigyelő szerkentyűt (két dupla Apnoe párnát) azonnal megrendeltünk, hogy mire hazaérünk, be

merjem fektetni a babákat a kiságyba. A babakocsi-
ban persze nem lehet használni... De ezeket a gon-
dolatokat próbáltam elhessegetni, és nem aggódni
előre azon, mi lesz otthon. Hiszen addig még – saj-
nos – rengeteg idő van...

Mindeközben szinte nyaraltam Pécsen.

Naponta fagyiztam, lófráltam kicsit a belvárosban
és a nagy bevásárlóközpontokban. A séta egyre job-
ban ment, erősnek és fitnek éreztem magam.

Egyik nap még Viki barátnőm, volt csoporttársam
„Body Art” órájára is elmentem, és bár a gyakorlatok
nagy részét még nem tudtam rendesen kivitelezni,
kimondhatatlanul jólesett a mozgás.

Délben, ha nem a kórház menzáján ettem, (lehe-
tett venni ebédjegyet) „munkaebédet” tartottunk
Pécsimamis Nórával. Egyik nap hozott két nagy sza-
tyor miniatúr babaruhát, ötvenes és még annál is
kisebb méretben, amiket pécsi anyukák gyűjtöttek
össze nekem. Nagyon meghatódtam.

Esténként a langymelegben az éppen zajló Sétatér
Fesztiválon randevúztam a pécsi barátnőimmal.
Gyrost ettünk, és jeges, mentás-szedres limonádét
ittunk, miközben félszemmel figyeltük a foci EB-t a
kivetítőkön.

A héten végre Márti mamiék, Emiék és Bettiék is
meg tudták nézni a babákat, persze csak a folyosó-
ról. Szombat reggel anyuék jöttek értem, ők is csak
most látták először a piciket. Babanézés után indul-
tunk is.

Alig vártam, hogy hazaérjek. Egész héten izgatott voltam, mert kiderült, hogy a múlt heti Tündér Lala castingon egyetlen gyereket sem válogattak be, a rendező viszont kereste, hova tűnt az a szép arcú, okos szemű, göndör hajú kisfiú... Úgyhogy megismétlik a válogatást. Személyesen üzentek Palkóért, hogy mindenképp számítanak rá. Erre már ő sem mondhatott nemet. Az aznapot végig izgultam – nem is az eredmény miatt, hanem hogy jól érezze magát a fiam...

Norbi folyamatosan tudósított telefonon a forduló között. Palkó simán vette az akadályokat, lubicolt a játékos feladatokban, mind a három rostán átjutott, a hetven gyerekből a hat esélyes közé.

Kapott egy oldalnyi szöveget – egy dialógust, amit meg kellett tanulnia következő hétre. Anyukámnak már aznap be is kellett ugrania Nyuli könyvtáros szerepébe.

Hazaérve megkérdeztem Palkót:

– Milyen volt? Hogy érezted magad?

– Nagyon jól! *Belül remegtem, kívül boldog voltam!*

Na, valahogy én is így voltam a héten. És még ki tudja mi vár rám...

Negyedik hét – Rossz világ, jó világ

A hétvége megint mozgalmasan telt. Szombaton Palkó legjobb barátjánál szülinapoztunk – bábozással, sütihegyekkel, jégkrém tortával. Vasárnap

Bettiék voltak nálunk. Közben mosás, rendrakás, takarítás, és persze folyamatos fejés. Nem igazán pihentem ki magam.

A PIC-en erre a hétre is jutott egy megoldandó probléma: reflux. A picikből egyszer csak elkezdett visszaáramlani a tej. Azt mondták, a gégefőt ingerli a vándorló folyadék. Talán mert egyre mozgékonyabbak – ami végülis jó hír, csakhogy a megfelelő súlygyarapodáshoz elengedhetetlen, hogy a táplálék bennük maradjon.

Ki kellett váltanom egy gyógyszert (na jó, gyógyhatású készítményt), amiből minden második evés után öt millit kellett beléjük tolni. Tizenkét napra elég a két gyereknek, egy üveg ára háromezer-háromszáz forint. Andris ráadásul minden második evésre MAR-t kapott (kórházi szlengből nagyon jó kiképzést kaptam) – azaz Milupa Anti-Reflux *tápszert*.

Kaptak még vitaminokat, szemcseppet, és kenőcsöt, mert a csöveket rögzítő ragasztószalagok ki-dörzsölték finom bőrüket, de igazi gyógyszer már nem kellett kapniuk.

A kedves doktor úr elbúcsúzott tőlünk. Több hetes szabadságra ment – rá is fért.

– Na, Isten áldja magukat! Gratulálok, nagyon szépen helyt álltak. Remélem, mire visszajövök, már nem lesznek itt.

Próbáltam hálás köszönetet rebegni, de megint elérzékenyültem.

– Most már igazán nincs miért sírnia – mondta, és vidáman intett, ahogy kilépett az osztályról.

Helyette egy szintén nagyon kedves doktornő érkezett. Meg néhány új lakótárs. Egy ikerpár – igazi babaforma, szöszki kislányok, a fiúkhoz képest tekintélyes méretekkel, a két kilós álomhatár körül – amit nekünk is el kell érni ahhoz, hogy hazamehessünk.

Aztán hoztak egy lilás színű, alig egykilós kisbékát. A mentősök szedték ki szegényt a wc-kagylóból. Állítólag a nő, akiből kipottyant, nem tudta mi lehet az, és hogyan került oda. Ellenkezése ellenére az élettársa mégis kihívta a mentőt. Két nap alatt háromszor változtatták meg a baba nevét a papírján. És már most szervezni kezdték, melyik intézménybe kerül majd, mert haza nem kérik. A nővérek szerint hiába is kérnék, úgysem vihetnék haza.

A szomszéd szobában három babának is keresik a helyét. Kettő közülük valószínűleg beteg marad.

Mindez engem nagyon elszomorít. Még erősebben érzem a hálát, hogy az én gyerekeim egészségesek, és lesz szerető otthonuk.

Az Anyaszálláson nyugalmas az élet. Megnéztem az összes filmet és kiolvastam a teljes könyvtáramat. És még dolgoztam is! Hírlevelet írtam, felgöngyölítettem a feladatlistám. Kedden és csütörtökön body art óra. Mégis kezdtem elkámpicsorodni.

Esténként most nagyon magányosnak éreztem magam. Szerdán egyedül lődörögtem a belvárosban. Ücsörögtem kicsit a Széchenyi téren, a Hunyadi szobor mögül figyeltem az embereket.

A Dzsámi előtti lépcsőn, ahonnan belátni az egész teret, sok fiatal üldögél. Meleg volt. Beszélgettek. Kicsit távolabb görbe hátú fickók, izompólóban, vállukon tetoválás. Bagóztak, csendben. A Fűszercsemege előtt egy hidrogénszőke, részeg nő tántorgott két férfival.

Azon járt az eszem, miért nem a szépet látom meg? Voltak itt szerelmespárok is. Hiányzott Norbi. De jó lenne hozzábújni, finom, nagy kezébe tenni a kezem, és megsimítaná a hajam. Ahogy ezt elképzeltem, már jött is a könnyem.

Milyen nyomi ez a balerinacipő divat – szúrt szemet aztán egy bálnatestű nő, ahogy ikszlábával lúdtalpasan csoszogott el előttem virágmintás cicanacijában. Miért vagyok ilyen rosszindulatú...?

Egyszer csak lövés dörrent. Egy pillanatra mindenki felkapta a fejét, pár másodpercre elnémult a zsongás, aztán ment tovább. Valami örült petárdázik?

Na, ebből elég.

Átvágtam a Király utcába, ahol a színház előtti kis téren valami country banda muzsikált, az emberek harsány kurjongatások közepette vidáman ropták a westernfilmek idéltlen táncait. Az ég szürkés-kék volt, és tompa. A nagy hejehuja csak még jobban elkedvetlenített. A hangosan csobogó szökőkutat bámultam, ami csak folytatja a vizet, rendületlenül, cél nélkül, a nagy semmibe.

Leültem egy padra. Láttam, hogy az előbb ragasztottak ki rá egy papírt. Kedves lány mosolyog a ké-

pen. Eltűnt Bándy Kata, 25 éves, tegnap, a Széchenyi tér és a Dugonics utca között. Megborzongtam.

A következő pillanatban – elmenekülni már nem volt időm, egy férfi hajolt az arcomhoz. Hatvan év körüli, zilált szakállas.

– Talán maga tud rajtam segíteni – lehelte, alig hallottam – még sosem tettem ilyet, a szégyentől ég az arcom. Még van fedél a fejem fölött, most kifizettem egy havi albérletet, lejártam a lábam munka után, de fizikailag már nem bírom tovább. Hat napja nem ettem egy falatot sem...

Higgyem, ne higgyem...? Adtam neki 400 forintot, ennyi volt nálam.

Szellő lengedezett a szökőkút felől. Hajléktalan szagot hozott. Álltam volna fel, hogy gyorsan induljak haza, amikor valaki megint hozzám hajolt. Egy pillanatra megállt a szívem az ijedtségtől, majd hevesen kalapálni kezdett. Hirtelen azt hittem, a koldus jött vissza, de csak egy fiú nézte meg közelebről a kiragasztott hirdetést.

Ideje volt hazaindulnom. A belvárosból kiérve kihaltak lettek az utcák. Pár „gyanús alak” lézengett csak. Lehajtott fejjel mentem, egyre gyorsabban szedtem a lábam. A telefont szorongattam a markomban. Nem tudom, miért félttem. Elhatároztam, hogy nem lesz több esti kiruccanásom Pécsen, egyedül.

Pénteken – tizedik házassági évfordulónk alkalmából – az ikrek nagy meglepetést okoztak: mind-

ketten, ugyanakkor, gondoltak egyet, és kiszedték magukból a gyomorszondát! Egyszerűen fogták, és kihúzták a csövet. Hihetetlenek!

A doktor néni úgy döntött, hogy ha ennyire akarják, akkor érdemes tenni egy próbát. Éjjelre sem tették vissza nekik a szondát, és mindenki meglepetésére nagyon ügyesen ettek a speciális cumisüvegből!

Végre igazi „otthoni baba” kinézetük lett: már egyetlen csó sem csúfította el az arcukat – bár a ragtapasz helye még napokig látszott.

Az etetés egy kis üvegre húzott hosszú, laza, nagy lukú cucliból történt, amit gyakorlatilag bele kell gyúrni a pici szájukba, és (mint nemsokára kiderült számomra) nagy gyakorlatot igénylő művelettel lehet elérni, hogy a tej ne rájuk, hanem a szájukba folyjon.

Nagy élmény volt, hogy végre én is etethettem őket – bár nem volt egyszerű. Háromfajta cuclival is próbálkoztam, mire rendszeren sikerült. Pár etetés alatt aztán belejöttem, és a picik is egyre kevésbé fáradtak el. Volt, hogy nem is „ájultak ki” az adag végére.

Ezek után nagyon nehéz volt elszakadnom tőlük a hétvégére, annak ellenére, hogy különleges program várt. Sógornőmék már csütörtökön levitték a nagyokat a Balatonra, mi Norbival készültünk utánuk.

Norbi péntek estére meglepetést szervezett – foglalt egy szobát a Tettyén, egy hangulatos panzióban. Már reggel megérkezett. Egész nap együtt voltunk, bent a klinikán is, (nem volt más szülő továbbra

sem, akit zavartunk volna), este romantikus séta a város tetején, a vendéglő kerthelyiségében finom vacsora. *Visszatért az életkedvem!* Ki fogjuk bírni még ezt a pár hetet valahogy.

Reggel leadtuk a hétvégi tejet, és irány a Balaton! Gyönyörű strandidő, áttetszően tiszta türkizzöld víz – még én is bemelegkedtem egy rövid úszásra, és iszonyúan jólesett a napozás, pihenés.

Vasárnap továbbutaztunk Pákozdra, ahol a nagynénémék zsúptetős parasztházában egy hét paradicsom vár a gyerekekre: nagy medence, lovarda, ping-pong, legóhegyek, jófajta házikoszt, sütemények, fagyi, kutya, minden, ami kell.

Mégis honvágyuk támadt a búcsúzáskor – ahogy nekünk is –, de muszáj volt indulnunk, várt a két töpörtyű az ország másik végén, hogy együtt küzdjük végig azt a remélhetőleg már csak egy-két hetet, amíg végleg hazamehetünk.

Ötödik hét – Anyai ösztönök

Hétfőn Apu vitt le Pécsre. Nehezen indultunk, fél órát vártunk az orvosi rendelőben az *utazási hozzájárulás* papírra. Merthogy ilyen is van – mint megtudtam az Anyaszálláson lakó rutinosabb anyukák-tól. (Más sajnos nem szólt...) Az állam fizeti azoknak

a napoknak az útiköltséget, amíg az ember be nem kerül az Anyaszállásra. Kár lenne bent hagyni!

Az anyaszálláson több anyukával is összeismerkedtem – onkológiai kis betegek szülei, és sosem hallott, furcsa nevű, szörnyű tünetekkel járó betegségekkel, születési rendellenességekkel küszködők anyukái, évek óta visszajáró anyukák...

Hálát éreztem, ismét. Mi egészségesegek vagyunk, és előbb-utóbb (de most már inkább előbb) biztosan hazamehetünk, csak ki kell várni. Nem kell félnünk a másnapi diagnózistól, nem kell rettegni a kezelések fájdalmától, nem kell naponta tartani a lelket az állapotával teljesen tisztában levő négy-öt-hatéves kisgyerekekben.

Csodáltam ezeket a nőket, az erejüket, az optimizmusukat, és arra gondoltam, hogy soha, de soha nem akarok az ő helyzetükbe kerülni.

Egész héten negyven fokos volt a hőség. Ahogy mentem a csupa kő téren át, égette a bőröm a visszacsapódó levegő. A kis szökőkútban játszottak a helybéli gyerekek. Most nem szólt rájuk senki, sőt egy-két anyuka is belelógatta a lábát a hűsítő vízbe.

A kórházban minden ablak tárva volt, de a forró levegő meg sem rezdült. A hosszú ujjú köpeny rám tapadt. A kiságyban a babák egy szál pelenkában is izzadtak a rájuk terített vékony pamutlepedő alatt. De jó az inkubátoros babáknak a kellemes harminchat fokban!

Látogatási idők között első utam a légkondicionált bevásárló központba vezetett, ott is a fagyizóba. A hatalmas finom adagoknál csak egy jó hideg dinynye esett volna jobban.

Az utóbbi napokban nem csak a ragacsos izzadságtól viszkettem, hanem valahogy furcsán, belülről is. Ahogy telt az idő, és egyre jobban lettünk, én és a babák, mélyre elzárt természetes türelmetlenségem kezdett feszegetni, és néha egy-egy mozdulatban, ingerült mondatban felszínre is tört. Egyre jobban húzott haza a honvágy és nőtt bennem a tettvágy, ahogy meg-megcsapott a szabadság szele.

Próbáltam tudatosan relaxálni, lenyugtatni magam és elviselni a kórházi létet, bármeddig tartson is még.

Kezdett idegesíteni, hogy pár napja nem történt semmi előrelépés. A szoptatás gondolata is már egy ideje befészkelte magát a fejembe, és nem hagyott nyugodni.

Hétfőn délelőtt ott találtam a doktornőt a folyosón. Épp indult valahová. Megragadtam az alkalmat, vettem egy nagy levegőt, és rákérdeztem, hogy megpróbálhatnék-e a szoptatni. Ha már egész múlt héten ilyen ügyesen ettek a cucliból...

– Hááát... Na jó... legyen – a doktornő láthatóan meglepődött, látszott, hogy a téma még fel sem merült benne. – Ma?

– Igen!

– Rendben. Megpróbálhatja...

Majd kiugrottam a bőrömből.

A szobában pont nem volt senki. Boldogan, és nem kis izgalommal láttam hozzá az első szoptatásnak. Óvatosan kivettem az egyik babát a kiságyból – esküszöm, nem emlékszem, melyikük volt a szerencsés – és leültem vele a székre. Vajon sikerülni fog? Vajon tudni fogja, mit és minek akarok a szájába dugni...? Vajon lesz elég ereje...?

Rutinos mozdulattal emeltem magamhoz. A kicsi kitérte az apró száját, és, mintha mindig is ezt csinálta volna, tökéletes technikával, érezhetően intenzíven, szabályos ütemben, elkezdett szopni! Meg se mertem mozdulni, nehogy a csoda véget érjen. Erről nem is álmodtam... Ilyen simán, ilyen magától értedően teszi a dolgát... Az én drága ügyes kisfiam! A meghatódottságtól el is kezdtem pityeregni.

Boldogan szoptattam, amíg egyszer csak be nem jött az egyik nővér.

– Hát maga mit csinál?! – kiáltott rám, inkább ijedten, mint dühösen.

– Szoptatok! – feleltem mosolyogva. – A doktor-nővel megbeszéltem.

– Azt tudom – mondta a nővér – de itt nem lehet csak úgy húbelebalázs szoptatni! Honnan tudja mennyit szopott? Megmérte előtte?

– Nem...

– A mellét lefertőtlenítette?

– Hát nem...

– Arról nem is beszélve, hogy még nincs etetési idő.

– Ó... hát...

– Na, jó, semmi baj. De tudja, hogy itt mindent dokumentálni kell. Szoptatás előtt meg kell mérni a gyereket. Fel kell írni a súlyát a táblázatba. Aztán ezzel a törülőkendővel törölje át alaposan a mellét. Aztán mehet a szoptatás – de legfeljebb tíz perc. Többet úgysem bírnak még. Aztán újra meg kell mérni, és külön beírni, hogy mennyi volt a szoptott mennyiség.

– Na, ez a manó úgyis végzett, büfiztesse meg, aztán jöhet a tesó. De úgy, ahogy megbeszéltük!

– Rendben – mondtam megkönnyebbülve, és elkezdtem a procedúrát a másik babával, aki, nagy megkönnyebbülésemre ugyanolyan ügyesen szoptott.

Kiderült, hogy kapásból hatvan illetve hetvenöt grammokat sikerült enniük, amitől mindenkinek leesett az álla. A cucliból sokszor az ötvenet sem sikerült beléjük tölteni. Hiába, a cici az cici!

Szoptatás közben persze egyfolytában a légzésfigyelőre pislogtam. Reggel és délben még bírták a kemény munkát, de délutánra és pláne estére már elfogyott az erejük. Olyankor már csak nagyon kis mennyiséget tudtak szopni, valamikor egyáltalán nem is sikerült, és általában leesett a „szatkójuk” – azaz az oxigén-szaturációjuk, néha még le is szürkültek. Ilyenkor a cucliból kellett pótolni, de sokszor azt is alig bírták megenni. Kimerülten álomba zuhantak.

Ennek ellenére szoptathattam. Ők egyre erősödtek, és ügyesedtek. Ez már igazi anya-baba kapcsolat volt. Imádtam!

Kedden mertem megkérdezni (a nővérek sugallatára), hogy esetleg a reflux elleni tápszert is elhagyhatnánk-e, hiszen már nem buknak.

A doktornő rábólintott. Hurrá!

A babák súlya szépen gyarapodott tovább. Mindketten elérték a bűvös két kilót, sőt, pár grammal meg is haladták.

A hét végén a doktornő még egy jó hírt mondott:

Ha így folytatjuk, jövő héten hazamehetünk!

Na, most éreztem úgy, hogy madarat lehetne velem fogatni – bármit jelentsen is ez a mondás.

Aztán hogy mi lesz velünk a légzésfigyelő megbízható pittyegése, és a sok sürgő-forgó nővér segítségével... Az majd elvállik – otthon!

Hatodik hét –A hazatérés

Hétvégén a nagyok teljesen bezsongtak a hírtől, hogy pár nap múlva hazaköltözünk. Bejárnak a babaszobába, kinyitogatták a szekrényajtót, kihúzogatták a pelenkás fiókot. Misi többször le is feküdt ábrándozni a szoptatós kanapéra – szóval foglalkoztatta őket az ikertesók hazatérése.

Bennem vegyes érzések kavargtak. Az örömnél szinte nagyobb volt az aggodás, bár igyekeztem elnyomni, mondván, úgyis megoldjuk majd, ahogy eddig. És hogy majd kialakul.

Anyukám gyakorlatilag hozzánk fog költözni az „első időszakra” – ami majd meglátjuk, meddig fog tartani.

A PIC-en már minden rutinosan ment. Teljes természetességgel mozogtam a kórházban, a szállás és a kórház között, és tettem a dolgom: fejés – babázás – étkezés körforgás, közte egy kis bevásárlás, ügyintézés. A babázás alatt értendő a mérés – szoptatás – mérés – pelenkázás – babusgatás folyamat egyik, illetve másik babával, váltakozva.

Erre a hétre, ahogy a nővérek és a doktornő jósolta, ugrásszerű fejlődést produkáltak a picik. Megszűntek a légzéskimaradások, és egyre jobban bírtak szopni, egyre többet és gyorsabban.

Azért a gyomortájékom összeszorult, amikor a szerdára gondoltam – ezt jelölték ki ugyanis a várva várt hazamenetel napjának.

Újra mindenféle vizsgálat következett – ultrahangok, neurológia, szemészet, vérvételek, és persze folyamatos testsúlymérés.

Elmondták, hogy otthon rögtön nézze meg őket a saját gyerekorvosunk. Mivel koraszülöttek, még egy ideig folyamatos kontrollvizsgálatokra kell majd járnunk – és nem árt az esetleges korai fejlesztés sem. Bár erre a neurológus (az egyik legelismertebb hazai szaktekintély, civilben tündéri nagymama) a vizsgálat után azt mondta, a három báty elég fejlesztést fog biztosítani, kerüljünk messziről mindenféle egészségügyi intézményt, mert ezeknek a gyerekeknek kutya bajuk. (Spoilerkedem: Igaza lett!)

Mikor minden eredmény megérkezett, és minden rendben találtatott, meghozták a döntést: szerdán hazamehetünk!

Húúú, de jó!! Gondosan elterveztem mindent – hány órára jöjjön Norbi, mikor fogok kijelentkezni a szállásról, mikor fejem le az útravaló, biztonsági tejeit a vadiúj mini cumisüvegekbe, hánykor megyek be a PIC-re, melyik babát mikor fogom megszoztatni, felöltöztetni, és mikor indulunk haza.

Aznap gyönyörű idő volt, és minden remekül ment. Norbi időben megérkezett, elszámoltunk a szálláson, kiköltöztem. A piciknél a szoptatás terv szerint sikerült. Az öltöztetés külön élmény volt – otthoni, szinte normálméretű (50-es) ruhákba. Közben lelkesen magyaráztam nekik, miért öltözködünk ennyire, és hova fogunk utazni.

Amíg vártuk a „kilépő papírokat” (zárójelentés, ilyen-olyan nyilatkozatok, amiket még alá kell írni) a hét nővérkétől is elbúcsúztam. Húgom [gyönyörű neszesszereket](#) varrt nekik ajándékba.

Norbi türelmesen várt a folyosón a hordozókkal.

Aztán elérkezett a pillanat, amikor lehúzták a babak lábujjáról a rácsíptetett légzésfigyelő szenzort. Az én gyomromat pedig abban a pillanatban mintha valaki összecsavarta volna. Hú... Ez félelmetes. Mint a mátrixban, amikor lecsatlakoztatják a kiszabadított embereket arról az izéről. Mi lesz, ha elalszanak az autóban, és én *nem veszem észre, hogy nem vesznek levegőt?* Mi lesz, ha hazáig ordítanak? És mi lesz majd otthon...?

Norbi nem aggódott. Megfogta az egyik hordozót, és lendületesen vitte a kocsihoz. Én határozatlanul botorogtam utána a másikkal. Mint a harminc évet leült rab, aki hirtelen nem tud, vagy nem mer mit kezdeni a rá szakadt szabadsággal. Betojtam, na...

Pedig minden idilli volt. A picik látszólag egykedvűen szemlélődtek, táguló orrcimpákkal és aranyos grimaszokkal reagáltak az őket meg-meglegyintő szellőre. Én hátra középre, a két babaülés közé préseltem be magam (elképzeltem, hány hónapig fogok ezen a helyen nyomorogni, ha kocsiba ülünk). Kezemen a cumisüveg, és tekintgettem egyszer az egyik, egyszer a másik arcára. Még bírják a szabadlevegőt, még szép rózsaszín az arcuk.

Aztán indulás után három perccel mindketten szépen elaludtak.

Ahogy faltuk a kilométereket, és ők békésen, egyenletesen szuszogtak, én is egyre jobban ellazultam. Néztem az ismerős tájat, ahogy elsuhan, mint ez az elején végtelennek tűnő, kétségbeesésekkel, reményekkel, küzdelmekkel teli hat hét.

Hát ennek is vége lett.

Szigetvár után egyre izgatottabb lettem. Alig vártam, hogy beérjünk a lakásba, ahol a nagyok és a mami várnak minket. Vajon mit szólnak a kistesókhoz? És a kistesók mit szólnak hozzájuk?

Boldog várakozással és hatalmas büszkeséggel vittük be a két picit a házba. A nagyok már az ajtó-

ban közrefogtak, alig tudtuk elvinni a hordozókat a kemencepadkáig.

Oda aztán letettük, hogy körbecsodálhassuk őket. Együtt látni az öt gyereket, az öt testvért... Na, megint elpityeredtem magam. Ki tudja hányadszor, amióta újra anya lettem. Sosem fogom elfelejteni, hogyan pislogott a két pici, ahogy a három másik becézgette, simogatta őket.

Miután kiörvendeztük magunkat, és Palkó és Marci már eltűntek a gyerekszobában, Norbi a dolgozóban, Mami pedig a konyhában, Misi odabújt hozzám:

– Anya, meddig maradnak itt a babák?

Édesem...

– Örökre. Már nem mennek el.

– Tééényleg? – kerekedett el a szeme – Nem kell visszavinni őket?

– Nem, dehogy! Fent alszanak majd a babaszobában.

– És akkor te sem mész el többet?

– Nem, nem megyek el. Itt maradunk. Itt fognak lakni, velünk. Itt fogunk lakni mind a heten. Az egész család.

– Palkó! Marci! – ordította Misi, hogy a picik öszszerezzentek ijedtükben – itt maradnak! Mind a hárman itt maradnak!

És rohant fel játszani az emeletre a két másik után.

Én pedig ittam egy pohár vizet, ecc-pecc-kimehetsz, kiszámoltam, ki kezdje a szopizást. És mérleg nélkül, kényelmes fotelban, a várakozó (és már nyekeregni kezdő) másik baba hordozóját magam előtt a lábammal ringatva, a fenti párnacsata ostromzajában nekiálltam szoptatni.

~ VÉGE ~

Segíts TE is egy PIC-it!

Köszönöm, hogy végigolvastad PIC-i történetünket. Remélem, tetszett!

Kérlek, ha még nem tetted, 1500 forinttal támogasd a pécsi PIC-et! Természetesen ennél kisebb (vagy nagyobb) összegnek is örülünk!

*Ide utalhatsz: 11602008-00213800-02000006
Beteg Újszülöttekért Alapítvány*

Kérlek, a közlemény rovatba írd be, hogy „PIC-i adomány”, ill. a neved és az e-mail címed!

Az Alapítvány további adatait itt nézheted meg:
<http://betegujszulott.hu/kapcsolat>

A letöltők/támogatók névsorát közzéteszem a honlapomon. Ha nem szeretnél megjelenni, szólj!

Ha pedig úgy gondolod, van olyan ismerősöd, akít érdekelhet a PIC-i történet, kérlek, oszd meg vele ezt a linket:

www.patakgyongyver.hu/pic-i-tortenet

~ 78 ~

Tovább is van – olvass még!

A PIC óta (is) rengeteg minden történt velünk.

Már az első otthon töltött napon kezdett testet öltetni az a régi sejtésem, hogy eddig sem unalmas életünknek egy extrém intenzív, testet-lelket-idegrendszer próbára tévő, ám lélekemelő és szeretethatványozó szakasza kezdődik el.

Az első év (aztán a második is :) embert próbáló időszak volt – nem tudom, akiknek még több gyereke, netán hármaskresei vannak, vagy akiknek nincs segítsége, hogyan csinálják. Én nem tudom, anyukám nélkül mi lett volna velem... Ezúton is nagyon köszönöm neki! És persze a nagycsalád összes többi tagjának, (férjem anyukája, testvére, húgomék) akik szintén, amikor csak tudtak, besegítettek – hol takarítással, hol élelmiszer ellátmánnyal, hol gyerekefelügyelettel.

Az ikrek kétéves születésnapjának környékén írtam újra először, [magamról, aztán róluk is](#).

Volt jó pár katasztrófahelyzet, vicces kaland, például [EZ](#) és [EZ](#).

Otthoni sztorik szoptatásról, kezdeti (azaz cirka 1,5-2 év...) nehézségekről: például itt, a [Liliputi blogban](#). (Keresőjébe írd be: ikertörténetek)

És van még mit írni bőven: Hogyan került még egy fiú (na jó „csak” kutya, aki Vitéz lett) a családba. Hogyan tépázzák a pár hónapos (egy-két-három-négyéves) ikrek anyjuk (és nagynénik, mamik, tesók, sőt barátok) idegrendszerét. Hogyan nem maradnak le ebben tőlük a nagyok. Milyen más gondokkal-bajokkal küzdünk a kiskamaszokkal (együtt, vagy egymás ellen). Stb., stb., stb.

Ezekről, azaz rólunk, a [Büdös kölkök blogon](#) olvashatsz még.

Ha pedig kíváncsi vagy az előzményekre is, anyai életem pre-ikres, háromgyerekes korszakának nem kevésbé embert próbáló kalandjairól a [„Család a dombon”](#) című, most készülő regényben olvashatsz majd. (Várható megjelenés 2017. nyár)

Tarts velem, velünk továbbra is.

Szeretettel várlak!

Patak Gyöngyvér